Ao. 1838. Vrijdag, den 23 November. No. 9

GRONINGER COURANT

ALGEMEEN DAGBLAD
VOOR DE
STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

Bij deze COURANT wordt een BIJVOEGSEL *gratis* uitgegeven.

Mengelwerk.

EEN BLIK OP NEDERLANDS VERLOSSING IN 1813.

Bij gelegenheid van het vijfentwintigjarig feest van Nederlands verlossing, is er op den vorigen Zondag in Groningens Kerkgebouwen plegtig aan die blijde gebeurtenis gedacht. Veel is er voor en na dien dag over die groote zaak gesproken en dus kan het geene verwondering baren, dat wij ook in dit Dagblad de opmerkzaamheid onzer Lezers daar nog eens mede bezig houden. Wij willen het echter niet, door algemeene beschouwingen hier ter neder te stellen, maar door enkele stukken over te nemen uit een te weinig gelezen werkje. Zulke beschouwingen hebben wij dezer dagen genoeg gehoord; dat werkje is het meesterstuk van taal en geschiedschrijving van onzen grooten VAN DER PALM, *Geschied- en Redekunstig Gedenkschrift van Nederlands Herstelling in den jare 1813*, 't welk iedere spraak en elke natie tot eere zoude verstrekken en hier toch — weinig bekend schijnt.

De eerste daad van vrijmaking had plaats op den 15 November 1813, toen de Amsterdamsche bevolking zich wreekte op de kenteekenen der Fransche tirannij, na het aftrekken van het daar liggende Fransche garnizoen naar Utrecht. Toen was nog geene Pruissische of Russische legermagt onze grenzen overgetrokken, behalve dat eenige Kozakken Zwolle hadden bezet. Aldus beschrijft VAN DER PALM den Amsterdamschen opstand:

»In Amsterdam leeft alles van den handel. Van den koopman af, die zijne winst bij duizenden berekent, tot den half naakten Jood, die zwoegt onder het torschen van ondraagbare lasten, of wiens spieren trillen onder het kruijen eener paardenvracht; aan allen geeft de koophandel of schatten, of overvloed, of welvaart, of brood. Het is eene rijke en milde bron, maar die gestopt kan worden, zoo wel als uitgeput: dan houden de beken, die het naast zijn aan den oorsprong, nog water en diepte, wanneer de takken en spranken, waar zij zich verliest, reeds lang zijn uitgedroogd. NAPOLEON gaf voor, met Engeland te oorlogen voor de vrijheid van den handel; en om deze te bevechten, moest de handel stilstaan, beroofd van hulpmiddelen, van handen, van geld, uitgeroeid met wortel en tak. Gelijk men oudtijds heete ziekten wilde genezen door onophoudelijke zuivering; tot dat de lijder, in den grond, zoo men zeide, hersteld, door gebrek aan krachten stierf. — Die dwaas, met zijne tooneelvertooning van Goden-wijsheid! Kon, op het eiland zijner verbanning, de bespotting van het nageslacht hem in de ooren klinken, het zou de eenige straf zijn, waarvoor hij op aarde vatbaar was!

»Men verbeelde zich dus de ellende en wanhoop onder die duizenden, die het voorheen aan voedsel, kleeding, noch burgerlijken opschik ontbrak; en die nu, na 't geen in kasten of kisten lag, onder bang vooruitzigt, tot nooddruft te hebben opgeteerd, moesten [illegible]elen of hongeren. Dat was der Franschen bedrijf! Mogt er hier of daar nog iets te [illegible]rdienen zijn, gevloekte tollenaars sloegen er hunne klaauwen in: aanhalingen, verbeurdverklaringen waren het aas dier gieren; en kostbare goederen, die men zich verblijden moest te kunnen hebben en gebruiken, werden baldadig verbrand! Is het wonder, dat de verarmde en gebrek lijdende menigte, zoo ras zij wist, dat de stad schoon was van Fransche soldaten, dat ook de Generaal met zijn' staf naar Utrecht was geweken; en dat zij dit overal weten zouden, daarvoor zorgden de braven; is het wonder, dat alles op de been kwam, zamenschoolde, en welhaast straten en grachten rinkinkten van schaterend gejuich, van luidruchtig zingen, en het opheffen van den kreet, die zoo lang als een oproerkreet in de borst had moeten gesmoord worden? Straks verscheen de geliefde oranjekleur; wie wilde en kon, versierde er zich meê. Dit geschiedde zonder tegenstand: de agenten en bedienden der politie durfden zich niet vertoonen. Intusschen viel de avond, en alles nam de houding aan van een oproer, waarin het gemeen, zonder Hoofd, woest en onbesuisd voortholt. Da lelijkheden begonnen: waar men adelaars of Fransche wapenborden zag, werden zij afgerukt, vertrapt en vernield. Dit kon alleen den moed niet koelen: er moest een vreugdevuur der vrijheid, een wraakvuur over de geledene verdrukking gestookt worden; want het gemeen acht alles reeds gewonnen, als het voor een oogenblik uit den band mag springen. Zoo ging het aan het verbranden van de wachthuizen der douane, langs den ganschen buitenkant, dat de vlam flikkerde over het IJ, en men buiten af zich alles akeligs voorstelde van 't geen Amsterdam in deze oogenblikken wedervoer.”

Dit was het eerste tooneel van het groote schouwspel, 't welk nu aanving. Meesterlijk maakten FALCK en eenige andere Vaderlanders gebruik van dezen oploop, om de hooge Fransche Beambten verschrikt te doen vertrekken en de Stad, na het gemeen door de Schutterij beteugeld te hebben, voor de zaak der vrijheid te winnen. — Ongelijk edeler en grootscher was het tooneel, 't welk daarna in den Haag werd geopend. Daar deed de Graaf VAN LIMBURG STIRUM eene daad, die eeuwig als eene der stoutsten en grootsten in onze Jaarboeken zal prijken. Een garnizoen van vijfhonderd krijgslieden met twee kanonnen bezettede den Haag en niemand der Fransche Overheden was nog gevlugt, toen het volgende plaats had.

»Het was op den 17 November des morgens te half negen, toen de Graaf VAN STIRUM zich naar VAN HOGENDORP begaf, en zich bereid verklaarde, om het groot tooneel te openen. Hij vond bij zijnen vriend hetzelfde gevoelen, en de volle gezindheid, om hem te ondersteunen, met naam en invloed, met beleid en kloeke daden, met al wat de nood zou eischen. Eene van deszelfs dochters werd verzocht de oranjekokarde te vervaardigen, die de leus der algemeene volks-beweging zijn moest; en de jonkvrouwelijke vingeren verrigteden dit werk, bevende van edele aandoening.

»Met dit versiersel begaf VAN STIRUM zich openlijk, langs de straten van den Haag, naar het huis van den voormaligen Burgemeester SLICHER, een man, geëerbiedigd door zijne deugden en trouw aan de zaak des Vaderlands. Hij eischte hem op, met plegtigen toon, om met zijne oude Mede-regenten, in naam des Prinsen VAN ORANJE, het bestuur der stad te hernemen. De eerwaardige man, versteld over zoo veel moed, maar de daad met geheel zijn hart toejuichende, kon echter op dit oogenblik aan deze dringende noodiging geen gehoor geven. Hij had zich doen bewegen, om deel te nemen aan eene bijeenkomst, waarin over bewaring der stedelijke rust, van de zijde des Franschen bestuurs, zou beraadslaagd worden. Ook VAN STIRUM werd daartoe met aandrang verzocht, maar weigerde volstandig; en werkte door zijne weigering krachtig mede tot het mislukken dezer laatste poging, om het Fransch gezag, al was het in naam slechts, binnen den ouden hofzetel te doen voortduren.

»Welk een' indruk de verschijning van VAN STIRUM, in het openbaar, met de oranje kokarde op den hoed, en straks ook der zonen van VAN HOGENDORP, op gelijke wijze versierd; welk een' indruk deze vertooning maakte, is naauwelijks te beschrijven. Elk ander, die het gewaagd had de geliefde leus dus openlijk te dragen, zou opzien gebaard en navolgers gevonden hebben; want men bespeurde reeds gisting en zamenscholing. Maar van zulk eenen kant opgestoken, door zulke achtbare namen gewettigd, twijfelde niemand, of de dageraad der vrijheid was waarlijk opgegaan. Binnen weinige oogenblikken prijkte de oranjekleur op aller hoofd of borst: haast praalde zij ook voor de vensters, en wapperde voor alle winkeldeuren. Huizen en werkplaatsen liepen ledig; de gansche bevolking kwam op de straten; de lucht weêrgalmde van gejuich en gelukwenschingen, en uit veler oogen vloeiden vreugdetranen! En schoon het aan geene verwensching der Franschen ontbrak; schoon welhaast hunne adelaars en wapenschilden ook hier niet langer geduld wierden; nergens echter werd geweld gepleegd, en nergens ontdekte men sporen der voormalige tweedragt. Een achtingwaardig schouwspel! naar men verhaalt, heeft het den Prefekt zelfs de betuiging zijner bewondering afgeperst. En wat stond dezen nu te doen? Aanschouwer van hetzelve te blijven, verbood hem zijn pligt; het tegen te gaan, ontried hem de voorzigtigheid. Hij verliet dus den zetel van zijn bewind, en het oogmerk der braven was bereikt.

»VAN STIRUM, aan het huis van VAN HOGENDORP te rug gekomen, vond daar ook andere zaamverbondenen, den Baron VAN DER DUIJN VAN MAASDAM, OCKER REPELAER VAN DRIEL, JOHAN FRANÇOIS VAN HOGENDORP, en FRANÇOIS DANIEL CHANGUION; en door dezen allen werd een lastbrief geteekend, waarbij hij, in naam des Prinsen VAN ORANJE, tot Gouverneur van 's Gravenhage werd benoemd. Intusschen had SLICHER, nu van alle andere verpligting ontslagen, de Oud-Burgemeesters BACHMAN en 'T HOEN op het raadhuis zamengeroepen, en zich met hen aan het hoofd des Stedelijken Bestuurs geplaatst; terwijl de Adjunct-Maire VAN RIEMSDIJK, bij afwezigheid van VAN SCHINNE deszelfs post als Maire bekleedende, met de grootste bereidwilligheid afstand deed van zijne waardigheid, en ijverig de goede zaak hielp bevorderen. Dus werd de regeringloosheid, die Amsterdam bijkans twee dagen lang in verwarring gebragt had, hier terstond voorgekomen, en het werk der vrijheid met eene waardige houding begonnen.

»Doch er moest van dit oogenblik der geestdrift meer vrucht worden getrokken. Indien het Nederlandsche volk zich nu niet openlijk en plegtig vrij verklaarde, had het alle aanspraak op eene onafhankelijke keus verloren. Aan den wil des volks was geen twijfel, maar er werden voorgangers vereischt, om dien openlijk uit te brengen. Deze groote zaak leed nu geen uitstel: alle bedenkingen werden ter zijde gesteld, en VAN HOGENDORP en zijne vrienden vertoonden zich als de Hoofden van Nederlands herstelling.

»Den eersten en moedigsten stap, gelijk wij reeds zagen, had de Graaf VAN STIRUM gedaan; aangesteld tot Gouverneur van den Haag, in spijt eens Franschen Generaals, van krijgsmagt en geschut voorzien, die dezen post nog als den zijnen beschouwde. In deze waardigheid door het nieuwe Staats-bestuur gereedelijk erkend, deed hij eene openlijke afkondiging, waarin van 's Lands verlossing en 's Prinsen overkomst, als van eene besliste zaak, gesproken werd; voorts vermaand tot orde, en strenge straf bedreigd aan elk, die eenig geweld zou plegen. De wakkere Schutterij, aangevoerd door den braven TULLINGH VAN OLDENBARNEVELD, die in deze dagen aan de goede zaak onvergetelijke diensten bewees, schikte zich terstond onder de bevelen des nieuwen Gouverneurs; de proclamatie werd onder muzijk en trommels[illegible] in al de wijken der stad afgelezen, en overal aangeplakt, onder het gejuich eener ontelbare menigte, en het gedwongen stilzwijgen der ontzette Fransche krijgslieden.

»VAN STIRUM begaf zich naar den Bevelhebber derzelven, den Generaal BOUVIER DES ECLATS, hem verklarende, geen' anderen Gouverneur der stad buiten zich te erkennen, en berigtende, dat men reeds bezig was, om van den toren der Hoofdkerk de Oranjevlag te doen waaijen. Deze kennisgeving werd door den Franschen Generaal niet anders beantwoord, dan door zich met zijne manschappen, zoo velen hij er bij elkander kon houden, en met zijne kanonnen, naar het Binnen-hof te begeven, en aldaar, in plaats van eene aanvallende, eene verdedigende houding aan te nemen. Het opsteken der vlag verwekte nieuwe vreugde; en nu zag men ook alom de oude Nederlandsche vanen uit de vensters der woningen zwieren!”

»De Fransche bezetting, opgesloten in het Binnenhof, bragt den nacht na 's Woensdags in groote onrust door. Het gejuich en gejoel des volks, 't welk weigerde zich te rust te begeven; het geluid der gedurig aan- en voorbijtrekkende patrouilles, ook van paardenvolk, zamengesteld uit eene kleine bende jonge lieden, die vrijwillig waren opgezeten; het kommando der wachten, die nu en dan in den omtrek werden afgelost, 't welk alles met voorbedachte luidruchtigheid geschiedde; hierdoor werd de Fransche Generaal, misleid omtrent de ware sterkte der opstandelingen, in het begrip gebragt, dat het zijn tijd was, om af te trekken, indien hij een' veiligen en eerlijken aftogt bedingen kon. Hij verzocht dus, te vier uren des morgens, den Graaf VAN STIRUM zich bij hem te vervoegen, die niet aarzelde om, van den Kolonel TULLINGH vergezeld, aan dat verlangen te voldoen. De Generaal gaf zijn voornemen te kennen, om des morgens, met zijne manschappen en geschut, zich naar Gorkum te begeven, hopende, dat hem geen overlast aangedaan, noch tegenstand zou geboden worden, en de zorg voor zijne achtergeblevene zieken aan den Graaf nadrukkelijk aanbevelende. Dit werd gereedelijk ingewilligd, en des morgens te zeven uren werd de aftogt bewerkstelligd, onder geleide van den Kolonel TULLINGH met de jonge lieden te paard, terwijl het geheele Haagsche garnizoen, met den Gouverneur aan het hoofd, onder de wapenen stond. Zoo werd de vreedzame burgerij van eene groote bekommering bevrijd, en de gansche dag liep in vreugde en gunstige vooruitzigten ten einde.”

Voor dezen keer laten wij het bij de mededeeling dezer twee proeven, om misschien later nog iets mede te deelen.

IETS VOOR OUDERS EN ONDERWIJZERS, DIE BELANG STELLEN IN DE GOEDE OPVOEDING HUNNER KINDEREN.

Meermalen zijn door middel van dit blad wenken ter behartiging aan opvoeders medegedeeld, welke niet zonder goede gevolgen zijn gebleven, en die vermoedelijk buiten deze mededeeling bij velen onopgemerkt zouden gebleven zijn. Immers behoort het tot de treurige ondervindingen, dat vele ouders *zeldzaam* nuttige handleidingen voor de opvoeding lezen, om zich zoo doende in het grootste, gewigtigste en moeijelijkste werk, dat hun door den Hemelschen Vader zoo ernstig is aanbevolen, en waaromtrent hun zulk eene zware verantwoording is opgelegd, te volmaken. Bedroeft de weinige belangstelling, die men omtrent het *wezen* der opvoeding bij velen opmerkt, den behartiger van het volksgeluk menigmaal, hij vindt echter ook menige reden tot innige vreugde, wanneer hij sommige ouders met de teederste zorg voor het eeuwige welzijn hunner kinderen ziet werken; ouders, die gevoelen, dat men den kinderen geenen grooteren schat kan nalaten, dan eene *goede opvoeding*; die iedere teregtwijzing, welke het geluk van hun kroost kan bevorderen, dankbaar erkennen en opvolgen.

Wij willen thans nederkomen op een punt, welks overdrijving niet anders dan zeer nadeelige gevolgen, vooral voor de opvoeding van *meisjes*, kan hebben. *Wij bedoelen het scheiden van de* LAGERE SCHOLEN *in jongens- en meisjesscholen.*

Veel hadden wij over dit punt nagedacht, toen ons onlangs eene verhandeling van den heer J. B SPIESZ, *Evangelisch leeraar in Sprindlingen, bij Frankfort a. M.*, onder de oogen kwam, waarin deze op eene overtuigende wijze het nadeel daarvan krachtdadig aantoont; eene verhandeling, die door allen verdiende gelezen en behartigd te worden, die de zaak van het schoolwezen ter harte gaat, en prijs stellen op eene eigendommelijke opvoeding van beide geslachten. Elders moge die verhandeling, vertaald, eene plaats vinden, voor dit blad is zij min geschikt. Nogtans willen wij over dit punt hier eenige gedachten van een paar verdienstelijke Duitsche paedagogen mededeelen, om daaruit te doen zien, wat men van boven bedoelde scheiding te denken hebbe.

De eerste gedachten zijn ontleend uit het *Rijnsch-Westfaalsch Maandschrift voor Opvoeding en Volksonderrigt*; de volgende uit het *Pruissisch Tijdschrift voor Volksscholen.*

Moeten dan, zoo vraagt men in het eerste geschrift, *de kinderen van beiderlei geslacht gescheiden of vereenigd in de volksscholen onderwezen worden?*

Aan de volksschool is het opgedragen, hare leerlingen, *zonder onderscheid*, tot *verstandige* en *zedelijke* menschen te vormen, of, in het algemeen, *om den onderscheidenen aanleg en de verschillende bekwaamheden harer leerlingen elementair en, zoo ver de beschaving dit vordert, ook alzijdig te ontwikkelen.*

Omtrent het doel der school zijn het alle opvoeders, in het wezen der zaak, eens. Zonder de kennis der menschelijke natuur, en in het bijzonder van den kinderlijken aanleg, der bekwaamheden en van den natuurlijken ontwikkelingsgang der kinderen zal nooit een onderwijzer datgene kunnen zijn, wat hij in den waren zin des woords zijn moet. Daarom is het zoo noodig, dat hij zich grondig bekend make met dit alles; want eerst daardoor wordt hij in staat gesteld, zijne leerlingen doelmatig te behandelen, hun gedrag te beoordeelen, te straffen, te beloonen, ze in klassen te verdeelen, ja, in het kort, om de regte middelen te kiezen tot bereiking van zijn hoofddoelen en om dezelve op de regte wijze te gebruiken.

Vorscht men der kinderen natuur met belangstelling na, dan zal men bij de beschouwing der jongens en meisjes dezelfde uitkomsten verkrijgen, en het derhalve ook raadzaam vinden, om, in den grond, dezelfde middelen ter hunner vorming

aan te wenden. Men versta ons wel: wij doelen hier op datgene, wat op eene *lagere* school moet geleerd worden.

Wilde nu een onderwijzer, welke alléén in zijne school werkzaam is, de kinderen naar het geslacht verdeelen, zoo was hij genoodzaakt, hetzelfde onderwijs *tweemaal* in denzelfden of in tweemaal zoo veel tijd voor te dragen; en welk nadeel zou dit niet te weeg brengen!

In dat geval kan slechts het *halve* nut gesticht worden. Waar meer onderwijzers in ééne lagere school zijn aangesteld, kan men zeker met minder nadeel deze verdeeling daarstellen; maar zij moet toch altijd schadelijke gevolgen voor de school hebben; want men kan in alle gevallen slechts het halve doen, wat men anders geheel zoude kunnen verrigten.

De kinderen moeten in de school zoo veel mogelijk voor het leven, deszelfs wetten en gebruiken worden voorbereid, die hen naderhand wachten. Beide geslachten leven vóór en na de schooljaren onder elkander in eene naauwere of meer verwijderde betrekking; dit is eene wijze verordening Gods. Het is daarom ook billijk, en overeenkomstig met de natuur, dat de mensch niet scheide 't geen God niet gescheiden heeft. Kinderen, naar het geslacht te verdeelen, heet *de natuur te verkrachten*. Vertrouwende op den zekeren en wijzen gang derzelve, onderwijze men beide geslachten te zamen; te meer, vermits hierdoor juist de regte verhouding daargesteld wordt, welke er tusschen beide geslachten op dezen ouderdom *moet* plaats vinden. Zij moeten elkanderen broeders en zusters zijn.

Het gescheiden leven van beide geslachten heeft ook nog dit nadeel, dat het meisje alsdan te zeer *meisje*, en de jongen te *ruw* wordt; door de vereeniging alleen wordt de knaap *zachter* en het meisje *ernstiger*. De bengelachtigheid der jongens wordt door den omgang met meisjes geknot en de te grootere teederheid van het meisje verkrijgt er eene frissche kracht door. Dit groot voordeel wordt echter door de scheiding der geslachten vernietigd.

Men gelieve slechts een' paralel te trekken tusschen zoodanig opgevoede meisjes. Nogtans zijn er in onzen tijd velen, welke er op uit zijn, dat de leerlingen, waar het mogelijk is, naar de geslachten gescheiden worden. Als hoofdreden geeft men op, het vroege opwekken dier neiging, welke de geslachten doet vereenigen, dat door het te zamen zijn der leerlingen in één vertrek, naar hunne meening wordt bevorderd.

In hoe verre dit echter het geval zij, staat ons te onderzoeken!

Het is natuurlijk en tevens op de *ervaring* gegrond, dat de bedoelde te vroeg ontwaakte neiging grootendeels door eene verkeerde ligchamelijke en geestelijke opvoeding, als door overspanning van den geest, het te vroeg aanleeren van talen en wetenschappen, verkeerd voedsel, ongepaste boeken, onzedelijke gesprekken, uiterlijke aanlokselen, ondoelmatige kleeding, en wel het meest door eene strenge scheiding van beide geslachten, om niet meer op te sommen, wordt opgewekt.

In de school zelve wordt den kinderen noch spijze, noch drank toegereikt; zij worden daar niet gekleed; hooren er geene slechte gesprekken; worden er niet opgewekt tot onreinheid.

Zeer zeldzaam komen op de school de jongens met de meisjes in aanraking, buiten het opzigt des onderwijzers, en waar dit al het geval mogt zijn, daar zal een geschikt onderwijzer wel zorg dragen, dat er geene onwelvoegelijkheid plaats kan vinden. De verbeeldingskracht der leerlingen vindt in eene welingerigte school geene tijd, om zich met onnutte of zelfs schadelijke onderwerpen bezig te houden, vermits een goed onderwijzer daarvoor zorgt, dat zijne leerlingen steeds op de beste wijze bezig zijn. In de school gewent hij de kinderen als broeders en zusters te leven; het is beiden daarom niet *opvallig* en *nieuw*, wanneer zij, later, opgegroeid tot jongelingen en jonge dochters, met elkander in aanraking komen, dat toch niet vermeden kan worden.

Van daar is ook de wederzijdsche aanlokkelijkheid van jongens en meisjes, maagden en jongelingen, die van hunne vroegste jeugd met wezens van het andere geslacht omgingen, op verre na niet zoo levendig als bij zulken, die weinig of geene gelegenheid tot dien omgang vonden. Voor dezen moet een te zamentreffen van de twee geslachten te indrukwekkender en dus meer gevaarlijk voor hunne reinheid zijn.

Waar men de meisjes aan afzonderlijke tafels, of in afzonderlijke vertrekken plaatst en onderwijst, is er nog veel minder eenige aanmerking op de vereeniging van jongens en meisjes te maken. Eene gedurige vereeniging van dezelve onder het geven van eene algemeene les, zoude in zulke inrigtingen zelfs zeer wenschelijk zijn.

Een hoogst gevaarlijk kwaad is er (de onanie), 't welk, helaas! in onze dagen niet zeldzaam in de scholen, en vooral in kostscholen, wordt aangetroffen, en dit zou, door de vereeniging der beide geslachten in de scholen, volgens het gevoelen van enkele min doordenkende opvoeders, aangekweekt worden? Maar wat moet schrijver dezes dan als oorzaak opsporen, wanneer hij eenige kinderen in zekere jongensschool met dit afschuwelijke kwaad behebt ziet? ja, als men zeldzaam eene jongensschool aantreft, waarin gemeld kwaad niet wordt aangetroffen? Hij kan uit vroegere ervaringen beweren, dat dit bedoeld geest- en ligchaamdoodend kwaad meer wordt aangetroffen in zulke scholen, waar men de kinderen naar de geslachten scheidt, dan dáár, waar beide vereenigd onderwezen worden.

Waarvan komt het toch, dat zoo vele meisjesscholen broeinesten van onzedelijke gesprekken zijn, waarin over zaken wordt gesproken, die het allerminst in den mond van jonge meisjes voegen, die — doch laat ons hiervan zwijgen. Waarom vond men toch in vroegere tijden, toen men de leerlingen zoo zeldzaam naar de geslachten afzonderde, het gedachte kwaad niet zoo menigvuldig, als tegenwoordig, nu sommigen zoo zeer voor de scheiding der geslachten ijveren? Daarvoor zijn zeer bondige redenen, die wij hier echter terug houden (*).

Het ware wel te wenschen, dat men de meening van het nadeelige der te zamenleving van beide geslachten in de leerschool liet varen en de inrigtingen voor het lagere onderwijs meer naar den ouderdom en de bekwaamheden, dan naar de geslachten klassificeerde. Dit zoude voordeeliger op de verstandelijke vorming der leerlingen werken en de kinderen beter voor de werkelijke wereld voorbereiden. In de huisgezinnen, in de kerken, bij handenarbeid, in de schouwburgen, op de concerten en in de danszalen zijn de menschen ook niet naar de geslachten gescheiden. Slechts dáár, waar de geslachtsonderscheiding een verschillend *doeleinde* verlangt, scheide men; maar niet in de gewone *volksscholen*.

(*Het Vervolg hierna*).

HET ZOOGENOEMDE TEGENGIFT VAN DEN HEER *EEKMA*, IN DESZELFS BESTANDDEELEN GESCHEIDEN, EN ONBRUIKBAAR BEVONDEN.

Resalutaberis ita, ut salutaris:
audies pejus, si dixeris male.
ERASMUS.

Toen ik het stuk: *Waarschuwing van eenen Zeeman* (zie *Groninger Courant* no. 91) bij de Redactie van dit geacht Dagblad inzond, met verzoek, hetzelve bij gelegenheid eene plaats in het Mengelwerk te schenken, konde ik niet vermoeden, dat het vlugtig, naar de eenvoudige waarheid ter neder geschreven en enkel en alleen voor een Dagblad ingerigt en bewerkt stuk, dat niets, dan eene bijdrage is tot het vele onverklaarbare, hetwelk zich in het menschelijk leven voordoet, aanleiding tot zoo veel beuzelachtig geschrijf zoude geven; konde ik niet vermoeden, dat een bekwaam en ervaren geneesheer, zoo als de heer EEKMA, het gemelde stuk van belang genoeg rekende, en het niet beneden zich achtte, om door Z. Ed. woord voor woord uitgepluisd, en met eene menigte haarkloverijen aangevallen te wórden. Zeer zeker dan zoude ook ik mijnen tijd voor veel te goed gehouden hebben, hier weder tegen op te komen, wanneer op mij zulke gewigtige beroepsbezigheden rustten, als de Maatschappij van den heer EEKMA kan verlangen, en buitendien zoude ik mij er nog niet toe verledigd hebben, wanneer niet bij mij de bedenking ware opgekomen, om het publiek te moeten doen opmerken, hoe zeer verminkingen, verkeerde uitlegging, onjuiste gevolgtrekkingen van de woorden eens anderen, door eenen spotzieken bediller, in staat zijn, dezelve in een allerbelagchelijkst daglicht te stellen.

In de eerste plaats dan voel ik mij gedrongen, de onbescheidene vraag, door den heer E. gedaan, n.l.: » *Wie is TH. G.* Is deze in staat, over eene zoo diep metaphysische kwestie (? — !) te oordeelen en het woord te voeren?" (naar mijne meening ieder, die met een gewoon aandeel gezond verstand is bedeeld, en zoo vertrouw ook ik bevoegdheid hiertoe te hebben) met eene, en wel met eene gelijksoortige wedervraag te moeten beantwoorden, en zoo vraag ik dan: Is de heer EEKMA de man, die bekwaam en bevoegd genoeg is, om zich, *ongeroepen*, als een publiek beoordeelaar op te werpen, en over het werk eens anderen (al is dit dan ook, zoo als in het onderhavige geval, van zeer weinig beteekenis) te oordeelen en over hetzelve op eenen meesterlijken toon te beslissen? Zonder nu des Doctors bekende schranderheid te kort te willen doen, zoo kan ik evenwel deze vraag niet anders, dan met een volmondig *neen*, beantwoorden; want hij, die in het openbaar een' ander' beoordeelt, moet niet den geesel der satire zwaaijen (wanneer hem deze ook al aanvertrouwd is), maar moet het schild der overtuiging voeren, moet met grondige, algemeen-wetenschappelijke kundigheden, met regtvaardigheid, onpartijdigheid en onbevooroordeeldheid gewapend zijn, gepaard met eene naauwkeurige *intensive* kennis van datgene, wat hij wil beoordeelen; deze hoedanigheden, zeg ik, moet een publiek beoordeelaar bezitten, wil hij beslagen op het ijs verschijnen. Gemelde hoedanigheden nu, eerstgenoemde (om van mijne zijde den heer E. regt te laten wedervaren) alleen uitgezonderd, ontbreken Dr. E. ten eenenmale, blijkens de door Z. Ed. in het onderhavige geval gegevene proef van beoordeeling. Immers bestaat het recenseren geenszins in het verminken, verdraaijen en belagchelijk maken van de woorden eens anderen, noch in het inlasschen van — door den Schrijver niet eens van verre bedoelde — woorden of gezegden, om daardoor *hem*, die het een of ander voor het publiek schrijft, in een bespottelijk daglicht te stellen; hetwelk trouwens eene zeer gemakkelijke zaak is, wanneer men onder het oog houdt, dat alle dingen twee handvatsels hebben, en zelfs aan de ernstigste onderwerpen een belagchelijk, ja een bespottelijk voorkomen kan gegeven worden. Dit is de handelwijze van den heer E. in Z. Eds. beoordeeling van mijne meer gemelde bijdrage.

Niets zoude gemakkelijker vallen, dan dit uit des Doctors eigene woorden te bewijzen, doch al beschouwde ik het stuk zelf, en de aanvallen tegen hetzelve, ook niet veel te nietig en te beuzelachtig daartoe, en al gedoogde zulks ook het bestek dezer Courant, dan nog zoude ik, uit vrees van het publiek daardoor even zeer te vervelen als mij zelven, geene bewijzen van mijne gezegde aanvoeren, te meer, daar dezelve in het oog vallend duidelijk op te merken zijn.

Over de mogelijkheid of onmogelijkheid eener aanraking met afgescheidene geesten, ben ik niet vermetel genoeg te oordeelen, nog veel minder mij beslissend daarover uit te laten (gelijk de heer E. mij zeer onregtvaardig beschuldigt). Een ieder staat het immers vrij, zich zelven hierover eene meening te vormen, en daarvan iets of niets, of zoo veel als hij zal goedvinden, te gelooven. Ik heb niemand het geloof aan het door mij medegedeelde opgedrongen; ik heb geene diep *metaphysische* kwestie opgeworpen; maar slechts een op waarheid gegrond, en in eenen eenvoudigen *populairen* stijl ter nedergesteld voorval verhaald, en niemand kan ik het kwalijk nemen, wanneer hij de wezenlijkheid van dat voorval in twijfel trekt, mits hij zijnen twijfel met bescheidenheid, en zonder ergernis te verwekken, te kennen geeft.

Ik zal dus, zoo als gezegd is, het onderwerp zelf met stilzwijgen voorbij gaan, en mij nog slechts bij het beantwoorden van eenige personele aanvallen van den heer E. bepalen.

TH. G. herinnert dr. E. aan het bekend spreekwoord: *ongenoodigde gasten komt achter de deur*, d. i., *worden met minachting ontvangen*, en ongevraagde en opgedrongene raadgevingen moeten gewis in de eerste plaats onder deze onwelkome gasten gerekend worden. *Non est quod moneas me;* doch het lust mij dezelve een voor een, ofschoon dan ook met korte woorden, te beantwoorden.

SCHELTEMA, *de Verbeelding*, heb ik reeds vroeger gelezen; en ik beken volgaarne, dat dit werk inderdaad een goed en nuttig geschrift is, en het ware te wenschen, dat hetzelve in veler handen, of liever, in veler hoofden ware.

Den raad, om bij voorkomende gelegenheden natuurkundige ophelderingen te gaan vragen (en derhalve ter sluiks een physisch privaatlesje te gaan nemen), zal de heer E. wel als onnoodig willen aanmerken, wanneer ik Z. Ed. verzekere, dat ik in de laatste jaren wel lessen in de natuurkunde *gegeven*, maar niet *ontvangen* heb.

Ook de raad, om mij van geneeskundige hulp te voorzien, is God dank overbodig; want de gezonden hebben den medicijnmeester niet noodig. Eens in mijn leven slechts ben ik onder de handen van eenen geneesheer geweest; maar kom ik weder in de ongelukkige noodzakelijkheid, om mij van geneeskundige hulp te moeten bedienen, dan zal ik naar eenen geneesheer omzien, welke zich meer aan zijne patiënten, dan aan het *ironiseren*, hekelen en ongegrond bedillen van hem onbekende personen laat gelegen liggen. Overigens, mijnheer! is TH. G. niet onerkentelijk; hij gevoelt in tegendeel zich gedrongen, UEd. ook van zijne zijde een paar (ofschoon insgelijks ongevraagde) raadgevingen voor te dienen.

1) Werp u niet weder als ongeroepen beoordeelaar van een' ander' op, zonder meer bevoegdheid daartoe, dan in dit geval, aan den dag te leggen; anders, mijnheer! legt UEd. er geene eer mede in, en mist ook geheel en al het doel.

2) Niet weder het publiek, dat niets daarmede noodig heeft, met eene geloofsbelijdenis lastig te vallen. Het publiek weet zeer wel, dat de heer E. een Christen is, en derhalve weet het ook wat Z. Ed. gelooft, althans in een Godsdienstig opzigt dient te gelooven. Beter is het die belijdenis te sparen, totdat de predikant van de gemeente, waartoe de Doctor behoort, een *kerkelijk* bezoek bij Z. Ed. aflegt, en het moet alsdan aan den weleerwaarden heer worden overgelaten, in hoe verre zijn W.Ew. in die Christelijke belijdenis iets te veranderen, te verbeteren of te zuiveren heeft.

Ten slotte merk ik nog aan, dat ik reeds te veel woorden en te veel tijd in dezen over niets meer dan eene beuzeling verspild heb, zoodat ik de pen nederleg met de verzekering, dat, wie het ook lusten moge, hier weder tegen op te komen, ik daarin zal berusten, daar mij de kool het sop niet waard is.

TH. G.

NB. Aangezien de heer E. in de *waarschuwing van eenen Zeeman* vooral gebrek aan historische waarheid mishaagt, zoo wil ik (of zulks meer in den smaak van Z. Ed. zij), in een volgend nommer, eene allermerkwaardigste voorspelling, die niet alleen volkomen historisch is, maar ook vele geschiedkundige bijzonderheden behelst, mededeelen.

AAN DEN VROEGEN WINTER IN 1838.

Waarom toch, o winter! zoo vroeg ons bezocht,
Zoo vroeg reeds, en wel zonder vragen?
Hoe durft gij 't bestaan, met uw' ijzeren staf
Den Herfstdag zoo stout te verjagen!
Wie eenig fatsoen heeft, vraagt eerst toch belet,
Vóór dat hij visites gaat maken;
Geloof — tegen zulk een ontijdig bezoek
Heeft niemand naar eisch kunnen waken.
Gij hebt zeker nergens een' enkelen groet
Of wellekom mogen ontvangen.
Ga eerst nog weer henen, dit is onze beê,
Ons wenschen en vurig verlangen.
Met schuldigen eerbied, vermogende Heer!
Verzoeken wij uwe Genade:
(Vergeef ons die vrijheid) ga eerst dan weer heen
En breng uw visite ons meer spade.

H. 22 Nov. 1838. B.

AANKOMST EN VERTREK VAN SCHEPEN.

Binnengekomen te Amsterdam, den 18 Nov., R. C. Hazewinkel, *Margaretha Cornelia*, van Sunderland, - IJ. J. Ebeling, *Neptunus*, van Riga, - E. S. van der Wijk, *Annegina*, van Koningsbergen, - F. A. Lammerts, *Vrede en Vrijheid*, van Drammen. - den 19den, J. P. Boer, *Margina*, R. R. Legger, *Jezelina*, en J. Beekman, *Cornelia*, alle drie van Sunderland, - J. H. de Boer, *Johanna Margaretha*, van Petersburg, - G. E. Broekema, *Ida Hillegina*, van Koningsbergen, - E. G. Jonker, *Alida*, van Dantzig. — In het Vlie, den 17 Nov., P. S. Brouwer, *Harmina*, van Burnt Island, - B. R. van Wijk, *de jonge Barend*, van Memel, - J. P. de Jonge, *Fenna*, van Koningsbergen, - R. Sluik, *Zeelust*, van Dantzig, - A. H. Dijkhuis, *Christina*, van Dantzig, l. v. Delfzijl, - K. E. Vos, *Jetska Cornelia*, van Arendahl, - H. H. Naatje, *Amelina*, van Brevig, - G. J. Kortrijk, *Anna Alida*, van Drammen. — Te Texel, den 20 Nov., J. B. Mulder, *Cathatina*, van Newcastle. — Te Rouaan, den 18 Nov., Greven, *Hendrikn*, van Stettin. — Te Havre, den 18 Nov., Fenenga, *Clara Dorothea*, van Amsterdam. — Te Duinkerken, den 13 Nov., Roskamp, *Antonius*, en den 15den, Jongebloed, *Aurora*, beide van Riga. — Te Toulon, tusschen den 9 en 10 Nov., B. J. Lammers, *Elisa Helena*, van Riga. — Te Gravesend, den 14 Nov., P. J. de Jonge, *de jonge Jan*, van Workum, - A. K. Mulder, *Rensina*, van Amsterdam. — Te Hull, den 13 Nov., J. W. Wieben, *de vr. Gebke*, van Rostok. — Te Nortshields, den 11 Nov., H. J. Dik, *de Vriendschap*, van Amersfoort, - den 15den, P. F. Visser, *de Hoop*, van Harlingen. — Te Bremerhaven, den 13 Nov., J. H. Hansen, *de Verwachting*, van Dantzig, - den 15den, J. K. Romeling, *Broederliefde*, van Stettin. — Te Arendahl, den .... J. W. Jansen, *de jonge Johanna van Letten*, en B. J. Goossens, *de vr. Lammegina*, beide van Edam. — Te Warnemunde, den 7 Nov., W. H. Ketelaar, *Jantina Hendrika*, van Bremen. — Te Swinemunde, den 10 Nov., H. D. Douwes, *de Eensgezindheid*, van Amsterdam.

Vertrokken van Texel, den 18 Nov., D. B. Jonker, *de jonge Agatha*, naar Nantes, - A. H. van Wijk, *Johanna Ottilie*, naar Havre, - W. H. Smith, *Hero*, naar Londen, - den 20sten, J. T. Mellema, *de jonge Willem*, naar Havre, - H. B. Engelsman, *Christina*, naar Hull. — Van Ameland, den 9 Nov., H. J. Brunius, *de vr. Gesina*, (v. Harlingen) naar Hamburg, - den 13den, W. T. Kuiper, *Meinsina*, naar Rendsburg en Lubeck. — Van Helvoet, den 28 Nov., C. van der Hoeven, *de vr. Johanna*, naar Batavia. — Van Travemunde, den 13 Nov., G. R. Kolder, *de Eendragt*, naar de Noordzee. — Van Wismar, den 10 Nov., T. O. Hazewinkel, *Margaretha*, en D. H. Duit, *Maria*, beide naar Rendsburg. — Van Swinemunde, den 10 Nov., D. H. Puister, *Roelina Jeltina*, naar Emden. — Van Bolderaa, den 6 Nov., A. J. Buiten, *de vr. Annegina*, naar Amsterdam. — Van Kroonstad, den 3 Nov., H. B. Vos, *de Unie*, naar Hamburg. — Van Royan, den 10 Nov., Zelling, *Alida Giesen*, naar Amsterdam, - Eilts, *Geertruida Smit*, en Grodde, *de Hoop*, beide naar Rotterdam.

Volgens brief van kapit. H. K. Dijkhuis, voerende het schip *Prins Hendrik*, van Groningen naar Batavia, in dato den 12 Nov., was hij toen in goeden staat zeilende op de hoogte van Portland, hebbende sedert zijn vertrek aanhoudend storm weder gehad.

De schepen *de jonge Louis*, kapit. T. M. Mulder, van Cardiff naar Amsterdam, *Concordia*, kapit. F. H. Eddes, van Liverpool naar Dordrecht, en *Gesina*, kapit. J. G. Postema, van Liverpool naar Rotterdam, zijn den 13 Nov. — en het schip *Jantina Roelfina*,

(*) Wij zouden hier gaarne van deze zaak geheel gezwegen hebben, indien wij niet in gemoede overtuigd waren, dat het thans hoog tijd is, om de oogen van ouders en onderwijzers te openen.....

kapit. Kuiper, van Newport naar Rotterdam, den 13 Nov. te Plymouth binnengeloopen.

Het schip *de Welvaart*, kapit. R. K. ..., van Cardiff naar Amsterdam, is den 14 Nov. te Falmouth binnengeloopen.

Het schip *Hercules*, kapit. D. G. Meijer, van Rotterdam naar Stettin, is, volgens brief van Elseneur, van den 13 Nov. l.l. bij Anholt gestrand, doch na, een anker en touw verloren en een gedeelte der lading over boord geworpen te hebben, weder vlot geworden en ter reede van Elseneur aangekomen.

Het schip *Catharina Julia*, kapit. P. M. Hazewinkel, van Rotterdam naar Marennes, is den 14 Nov. ter reede van Douvres binnengeloopen.

De schepen *Geertruida*, kapit. J. D. Mellema, *de 4 Gebroeders*, kapit. D. Fokkes, *Mijn Genoegen*, kapit. H. O. Sap, *Pieterdina*, kapit. H. K. Dun, alle vier van Koningsbergen, *de vr. Antje*, kapit. K. D. Ekamp, en *Hendrika*, kapit. H. T. Leuning, beide van Dantzig, *de vr. Petronella*, kapit. J. A. de Boer, van Wismar, *de vr. Ikina*, kapit. D. L. Knoop, van Hamburg, *de Vriendschap*, kapit. M. Wijbes, van Kiel, alle negen naar Amsterdam, *Gesina*, kapit. P. K. de Boer, van Koningsbergen naar Rotterdam, *de vr. Alida*, kapit. T. D. Hund, van Stettin naar Groningen, *Catharina*, kapit. D. Dirks, van Bergen naar Dordrecht, *de Verwachting*, kapit. J. A. Hansen, van Dantzig naar Rotterdam, *Johanna Hillegonda*, kapit. J. D. Flik, van Dantzig naar Termunterzijl, *de 3 Gebroeders*, kapit. H. O. Helda, en *de vr. Fietje*, kapit. J. L. Visser, beide van Hamburg naar Amsterdam, zijn, volgens brief van Cuxhaven, van den 15 Nov., aldaar wegens tegenwind binnengeloopen.

Het schip *Gloria*, kapit. F. Söderlund, v. Bierneburg n. Londen, is, volgens brief van Ameland, van den 13 Nov., den vorigen ochtend aldaar op het Boomrif gestrand, doch de equipage door de reddingsboot en andere vaartuigen gered; het schip was echter reeds bijna geheel verbrijzeld, en met den vleet rondom drijvende, zoodat van hetzelve of van de lading vermoedelijk niets zal geborgen worden.

Van Folkstone wordt, van den 14 Nov., gemeld, dat aldaar eenige stukken wrakhout, de spiegel en eenige papieren, afkomstig van het schip *Lady Day*, kapit. James, van Rotterdam naar Newport, zijn opgevischt; vermoedelijk zoude deze bodem in die nabijheid verongelukt zijn.

Het Belgisch schip *Rembrand*, kapit. Christensen, zoude, volgens berigt van Konstantinopel, van den 27 Oct., tusschen Caffa en Kertch, met de geheele equipagie verongelukt zijn.

. De KOMMISSIE VAN GENEESKUNDIG ONDERZOEK EN TOEVOORZIGT IN DE PROVINCIE *GRONINGEN*, herinnert bij deze, dat zij weder hare GEWONE VERGADERING houden zal op Zaturdag, den 8 December aanstaande, des morgens te 10 uren, in het Ommelanderhuis, en verzoekt tevens allen, welke dan verlangen TOEGELATEN TE WORDEN tot het *HEEL- VERLOS- of ARTSENIJMENGKUNDIG* EXAMEN, alsmede tot dat van *DROOGIST*, zich ten minste acht dagen vóór dien tijd, schriftelijk, en voorzien van de behoorlijke bewijzen, aan te melden bij den *Hoogleeraar* S. E. STRATINGH, *President der Kommissie.*

GRONINGEN, den 8 November 1838.

De Provinciale Kommissie voornoemd:
Namens dezelve,
S. STRATINGH, Ez., *Secretaris.*

KOMMISSARISSEN over de *SPIJSUITDEELING aan* BEHOEFTIGEN, te *Groningen*, berigten hunne Stadgenooten, dat, binnen weinige dagen, wederom LIJSTEN van INTEEKENING, tot het Deelnemen in bovengemelde Inrigting, aan de Huizen zullen gezonden worden.

Zij bevelen dezelve hunne Medeburgers aan; een zesendertigjarig bloeijend bestaan waarborgt hare nuttigheid, zonder dezelve verder te behoeven aan te prijzen; maar doet vertrouwen, dat, als in vorige jaren, door velen rijkelijk zal deelgenomen worden. — GRONINGEN den 14 November 1838.

J. MUNNIKS.	D. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.
G. VAN CALCAR, Jr.	A. VAN BERCHUIJS.
J. VAN TROJEN.	J. OOMKENS.
S. STRATINGH, Ez.	J. H. JAPPE.
H. NIENHUIS.	A. ZEPER.
G. CREMERS.	J. J. CANTER CREMERS.

METAMORPHOSEN, KUNST- en WERELDTOONEEL.

De ondergeteekende berigt het geëerde Publiek, dat de VOORSTELLINGEN plaats zullen hebben op ZATURDAG, den 24, en MAANDAG, den 26 November 1838, ten Huize van POORTMAN, in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat.

Het Bureau is te zes uren geopend. Aanvang te zeven uren.

Eerste Rang 49 Cents. Tweede Rang 25 Cents.

FRANZ GENESIUS.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

. MENALDUM den 13 November. Heden beviel door Gods goedheid zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER S. H. HOOGKLIMMER, geliefde Echtgenoote van

L. MUNTINGHE.

. Heden morgen te 11 uren verloste voorspoedig F. SCHLEURHOLTS, Echtgenoote van

J. EIKEMA.

OXERDUM den 20 November 1838.

Eenige kennisgeving.

. Heden verloste van eenen ZOON ALIEDA DOORNBOS, geliefde Echtgenoote van

GRONINGEN den 22 November 1838.

J. BORGHOLT.

. Getrouwd:

H. ESKES
en
R. TJEPKEMA,
van *Oostermeer.*

KOLLUM den 8 November 1838.

. Getrouwd:

D. H. FLEDDERUS,
Med. et Art. Obst. Doct.,
A. DOORENBOS.

SMILDE den 11 November 1838.

Eenige kennisgeving.

. Getrouwd:

Mr. JULIUS VAN WEERDEN,
Prokureur te Appingedam,
en
BOUWINA PETRONELLA GARRELTS.

APPINGEDAM den 16 November 1838.

Eenige kennisgeving.

. Getrouwd:

H. J. B. SMITH
en
B. E. FEENSTRA,
van *Leeuwarden.*

LEENS den 18 November 1838.

Eenige kennisgeving.

. Op den 15 November 1838 overleed te *Warmond*, bij *Leiden*, ten Huize van zijne Ouders, in den ouderdom van vierendertig jaren, de Wel Edel Gestrenge Heer JOHANNES ANDREAS CLAMER JONQUIÈRE, *Ridder der Militaire Willemsorde, Ridmeester bij de Afdeeling Kurassiers no. 3*, geliefde Echtgenoot van Vrouwe JEANNETTE GABRIELLE HORA SICCAMA VAN DE *HARKSTEDE.*

Eenige kennisgeving.

. Zij, die een steun mijne ouderdoms was, mijne beminde Dochter TJAAKJE LUIKENS is niet meer! Eene langdurige ziekte rukte haar dezen morgen, in den ouderdom van ruim 21 jaren, van mij weg.

Mijne 3 van de 10 nog overgeblevene en 3 aangehuwde Kinderen treuren met mij over dit zoo treffend verlies.

HAMDIJK den 18 November 1838.

E. E. EVERS,
Wedw. L. P. DIJKEMA.

Eenige kennisgeving.

. Heden overleed, in den ouderdom van ruim tweeënvijftig jaren, onze waarde Vader en Behuwd-Vader P. C. VAN DER WEST, in leven *Wethouder en Negotiant in deze Plaats.*

APPINGEDAM den 20 November 1838.

N. P. VAN DER WEST.
Uit aller naam.

Eenige kennisgeving.

. Bij D. H. VAN DER SCHEER, te *Koevorden*, is uitgegeven en alom te bekomen:

I. DE BOOVER, een Drentsch Verhaal, à *f* 0 — 60.

II. KLEIN GESCHENK voor ZOETE EN GEHOORZAME KINDEREN, door hunne liefhebbende Vriendin *PETRONELLA MOENS*, à *f* 0 — 12½.

III. GESCHENK VOOR DE LIEVE KLEINEN IN DEN MORGENSTOND DES LEVENS, door *PETRONELLA MOENS*, à *f* 0 — 20.

De twee laatsten, van de waardige MOENS, zijn bijzonder geschikt voor ST. NICOLAAS- en NIEUWJAARSGESCHENKJES.

IV. ONTDEKKINGSWOORD AAN GERRITJE VAN CORBACH te *Zwolle*, enz., door *H. M. CAPPENBERG*, Predikant te *Ulsen*, à *f* 0 — 20.

V. LEERREDE over MARC. IV: 26—29, door *L. SCHUKKING*, beroepen Predikant te *Groningen*, à *f* 0 — 40.

. Bij R. J. SCHIERBEEK, JUNIOR, te *Groningen*, is uitgegeven en alom te bekomen:

I. *F. STOLLE*, ELBA EN WATERLOO, een Geschiedkundige Roman uit de jaren 1814 en 1815. Naar het Hoogduitsch, in 2 Deelen, ... à *f* 6 — 80.

II. TIJDSCHRIFT van het Genootschap: *Ter Bevordering der Nijverheid*, gevestigd te *Onderdendam.* Eerste Deel, Eerste Stuk, met eene Plaat, ... à *f* 1 — 10.

III. *J. F. LEHMANN*, Wenken over den Omgang met Krankzinnigen, ... à *f* 0 — 50.

Dit laatste, van Hoogerhand dezer dagen aanbevolen Werkje verdient allezins opmerking.

. Bij G. PORTIELJE, te *Amsterdam*, is op heden van de Pers gekomen en alom verzonden:

I. PALESTINA, OF HET HEILIGE LAND *van de vroegste tot op den tegenwoordigen tijd. Op geschiedkundige waarheid, volgens de meest geloofwaardige reizigers, gegrond; benevens een beknopt overzigt van de aardrijkskunde, land- en plaatsbeschrijving; alsmede van de geschiedenis des* JOODSCHEN VOLKS, *der* KRUISTOGTEN *en van de* LETTERKUNDE *en* GODSDIENST DER OUDE HEBREEËN, van *Dr. M. RUSSELL*; naar het Hoogduitsch van *Dr. A. DIEZMANN*, met Platen, in twee Deelen kompleet, à *f* 5 — 10.

Men zie de beoordeeling over dit Werk in de Godgeleerde Bijdragen van 1838, no. 5, 12de Deel, bladz. 785, alwaar de Recensent, onder anderen, zegt:

»Wij mogen met vrijmoedigheid zeggen, dat het veel wetenswaardigs en »belangrijks voor den verstandigen Bijbellezer bevat, en dat hem hier het »juiste oogpunt aan de hand gegeven wordt, om de geschiedenis der Israelieten »te kunnen overzien."

II. EENE ONDER DUIZEND. Een *geschiedkundige Roman*, uit de tijden van HENDRIK III en HENDRIK IV. Uit het Engelsch van *GEORGE PAINE RAINSFORT JAMES, ESQ.*, Schrijver van *Maria van Bourgondië, of het oproer van Gend.* Door *STEENBERGEN VAN GOOR.* Met gegraveerde Titels en Vignetten, in drie Deelen kompleet, à *f* 7 — 75.

Uit de *Maria van Bourgondië* zal des Schrijvers manier, om dergelijke historische voorwerpen te behandelen, genoegzaam bekend zijn. Zie hier, hoedanig de Recencent dit Werk beoordeelt in de *Vaderlandsche Letteroefeningen* van 1838, no. 9, bladz. 392, waarin hij, onder anderen, zegt:

»Om de karakters te teekenen en wel zóó, als hier geschiedt, moet men »een menschenkenner zijn in den volsten zin des woords" — »Wij verklaren »ronduit, in langen tijd zulk een uitstekend voortbrengsel der Engelsche letterkunde niet onder de oogen te hebben gehad," enz.

In belangrijkheid van inhoud en karakterschildering behoeft dit onderhavige Werk voor de *Maria van Bourgondië* niet te wijken.

III. *LUDWIG BECHSTEIN*, AVONTUREN VAN EEN MUZIJKANT, OF DE STRAFFEN VAN JEUGDIGE LIGTZINNIGHEID, gr. 8vo, in 2 Deelen kompleet. Uit het Hoogduitsch, met gegraveerde Titels en Vignetten, 1ste Deel, à *f* 2 — 70.

De met roem bekende Dichter en Novellist BECHSTEIN heeft dit Werk (gelijk hij in de Voorrede van het oorspronkelijke verklaart) uitgegeven, in de overtuiging, dat het stormachtige leven eens mans, wien zijn lot op menigen zijweg, door menigen doolhof voerde, voor velen iets aantrekkelijks hebben zoude. Het tweede Deel volgt nog deze maand.

IV. COURS DE THÈMES ANGLAIS, contenant soixante-dix-neuf Thèmes sur les Parties du discours, accompagné de *Notes Grammaticales*, pour faciliter l'application des règles de Grammaire Anglaise et pour apprendre promptement à traduire en bon Anglais, par *G. HAMOKIÈRE.* (*Nouvelle édition.*) Deux parties, à *f* 1 — 20.

V. ZWEITES LESEBUCH FÜR DIE NIEDERLÄNDISCHE JUGEND, mit der Erklärung der schwersten Wörter und Redensarten, von *G. ENGELBERTS GERRITS*, à 70 Cents.

VI. IDEM, 2 Stukjes, à *f* 1 — 10.

. TEN BRINK & DE VRIES, te *Amsterdam*, geven uit en hebben alom verzonden:

I. BIJBEL EN CHRISTENDOM. *Gesprekken van eene Moeder met haren Zoon.* Uit het Engelsch van *MARIA HACK*, volgens den derden Druk. In Postformaat, *f* 1 — 25.

II. NIEUWE VERSCHEIDENHEDEN, *Landen en Volken betreffende*, getrokken uit de belangrijkste Reisbeschrijvingen, door *J. G. SOMMER, Hoogleeraar te Praag; 2de en laatste Deel*; versierd met een Vignet, voorstellende den Berg Sinaï, *f* 2 — 90.

Van het *eerste Deel* zijn nog eenige Exemplaren te bekomen.

III. VERTELLINGEN EN OEFENINGEN *voor Nederlandsche Kinderen*, door *C. MULLER*, Schrijver van de Naarstigheid der Kinderen beloond; *5de Druk*, met Nieuwe Platen, 60 Cents.

IV. *C. SCHMID*, DE HOPPEBLOESEMS, of *de Ontmoeting op den Slotberg; tweede Druk*; met Platen, 90 Cents.

V. ———— DE PAASCHEIJEREN; een Geschenk voor Kinderen; *vierde Druk*; met Platen, 60 Cents.

VI. FERDINAND DULDER, of *de kracht van Geloof en Liefde; een Geschenk voor Kinderen, die God vereeren en hunne Ouders gehoorzaam zijn; derde Druk*, 90 Cents.

Voorts wordt bij hen met succes gedebiteerd:

I. *C. SCHMID*, BIJBEL VOOR KINDEREN, 5 Deelen; *tweede Druk*, *f* 7 — 50.

II. SCHOONHEDEN UIT DE NEDERLANDSCHE DICHTERS der 17de, 18de en 19de Eeuw, voor mijne jeugdige Landgenooten, door *G. ENGELBERTS GERRITS; tweede Druk*, vermeerderd met een *vijftigtal Stukken* van de Dichters der 19de Eeuw, 2 Deelen, *f* 3 — 00.

III. REIZEN EN LOTGEVALLEN VAN KAPT. *J. ROSS* OP ZIJNE ONTDEKKINGSTOGTEN NAAR DE NOORDPOOLGEWESTEN, voor jonge Lieden, met 6 Platen en ééne Kaart, in Moiré Carton, *f* 2 — 40.

IV. *Mrs. HOFLAND*, CAROLINA, of *de Zelfverloochening*; uit het Engelsch; met Vignet, *f* 2 — 60.

V. KINDERWERKJES van *C. SCHMID*, als:

De Kersavond, 90 Cents. — Het Verloren Kind en de Kapel in het Bosch, 60 Cents. — Het Huzarenkind, 90 Cents. — Lodewijk, de Jonge Kluizenaar, 90 Cents. — Zeven Nieuwe Verhalen, 90 Cents. — Alphonsus, de Kleine Emigrant, 90 Cents. — De Kanarie en het Duifje, 90 Cents. — Het Lammetje en de Glimworm, 90 Cents. — Fernando, *f* 1 — 25. — *Eerste* en *tweede* 100tal Leerzame Verhalen, ieder 100tal 30 Cents.

VI. NIEUWE NEDERLANDSCHE CHRESTOMATHIE, of *Voorbeelden van verschillende soorten van Schrijfstijl in Proza en Poëzij*, door *J. DE KEYSER; tweede Druk*, 40 Cents.

. TEN BRINK & DE VRIES, te *Amsterdam*, geven uit en hebben aan hunne Correspondenten verzonden:

I. VERHANDELING *over den Titel des Burgerlijken Wetboeks* VAN HET REGT VAN BEKLEMMING, als *onderwerp* eener nadere Wetgeving, door Mr. *B. A. VAN HOUTEN*; in groot 8vo, 90 Cts.

II. DE NEDERLANDSCHE BURGERLIJKE WETGEVING, door denzelven; 2 Deelen, in groot 4to, *f* 28 — 50.

VERKOOPING van BOEKEN.

De Boekhandelaar N. C. VAN DER VEER zal, ten zijnen Huize, op Maandag, den 26 November 1838 en volgende dagen, publiek verkoopen eene fraaije Verzameling van BOEKEN, als: CLASSIKE SCHRIJVERS, THEOLOGISCHE, REGTSGELEERDE, MEDISCHE, GESCHIEDENISSEN, OUDHEIDKUNDIGE, ROMANS, REISBESCHRIJVINGEN, ENZ. nagelaten door twee Heeren Predikanten, een Regtsgeleerden en een Medischen Doctor. De CATALOGUS is voor 5 Centen te bekomen.

De HOUDERS DER BANK VAN LEENING te *GRONINGEN* adverteren, dat alle PANDEN, zoo bij hen in de maanden AUGUSTUS, SEPTEMBER en OCTOBER 1837 zijn *verzet*, en geteekend met de letters K, L en M, zullen moeten worden afgerent en gelost, en wel letter K van den 19 tot den 23 November, letter L van den 26 tot den 30 November en letter M van den 3 tot den 7 December; zullende, bij gebreke van dien, anders *finaal* worden verkocht.

*** Het BESTUUR der *HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENS-VERZEKERINGEN*, *opgerigt in den jare 1807*, geeft te kennen de UITGAVE van een NIEUW BERIGT met TAFELS, ter vervanging van de tot dusverre bestaande Berigten, aangaande de Afdeeling LEVENSVERZEKERINGEN, Hetzelve is verkrijgbaar aan het KANTOOR der SOCIETEIT, op de Keizersgracht, tusschen de Leidsche en Spiegelstraten, no. 134, te *Amsterdam*, en bij den Heer J. C VAN HASSELT, te *Groningen*.

Het BESTUUR gedraagt zich verder, met betrekking tot de Afdeeling LIJFRENTEN, aan het BERIGT, uitgegeven in de maand JULIJ van het verleden jaar.

AMSTERDAM den 15 November 1838.

De Directeur:
JACOB HARTSEN.

VERKOOP van VERSCH SPEK.

MORGEN, ZATURDAG, den 24 dezer, des avonds te 6 uren, zal, door de Firma BOS & COMP., ten Huize van H. GROEN, bij de Spilsluizen, bij Uitmijning, op gewoon Krediet, worden verkocht: Eene partij extra beste VETTE GESLAGTE VARKENS, bij Heelen, Halven en Gedeelten.

Aanstaanden MAANDAG, den 26 dezer,

zullen, vóór en in het NIEUWE BOELHUIS in de Zwanenstraat, worden verkocht: diverse HUISMOBILIA, KAGCHELS, LEDEKANTEN, BEDDEGOED, MANS- en VROUWEN KLEEDEREN, ENZ.; te bezien des morgens

*** Op Maandag, den 26 November 1838, des voormiddags te 11 uren, zullen, ten Huize van M. M. MARTENS, op *Windeweer*, bij kontant Geld, worden Verkocht:

1892 ℔ Ned. RUWE SUIKER.
1050 » » JAVA KOFFIJ.
118 » » Bruto THEE, in soorten.
80 » » CACAO.
2 Vaatjes TRAAN.
14 Ankers RUM.
5 Vaten PASTEL.

PUBLIEKE VERKOOPING.

De Notaris W. VAN RIESEN, te *Rinsumageest*, zal, ten verzoeke van den Heer Mr. B. H. VAN DER HAER, Secretaris aldaar, op Dingsdag, den 27 November 1838, des namiddags te 4 uren, bij de Finale Toewijzing, in na te noemene Huizing en Herberg, presenteren te verkoopen:

I. Eene, van ouds zeer gerenomeerde en wel ter nering staande HUIZING en HERBERG, het *Wapen van Groningen* genoemd, gequoteerd met no. 5, voorzien van twee Beneden- en eene net behangene Boven-Voorkamer, ruime Keuken met Fornuis, Stalling voor 50 Paarden, Hooizolder, Put met Pomp en groote Regenwatersbak en verdere Annexen; alles staande en zeer aangenaam gelegen buiten de voormalige Woudpoort bij de Stad *Dockum*, onder *Dantumawoude*; waarop geboden is de som van *f* 4800 — 00.

II. 1 Bunder, 57 v. Roeden en 90 v. Ellen uitmuntend GREIDLAND; waarop geboden is *f* 1785 — 00.

III. 1 Bunder, 52 v. Roeden dito DITO, het *Bonifaciusland* genoemd; waarop geboden is *f* 1575 — 00.

IV. 1 Bunder, 40 v. Roeden en 20 v. Ellen dito DITO; waarop geboden is *f* 1120 — 00.

V. 1 Bunder, 41 v. Roeden en 70 v. Ellen dito DITO; waarop geboden is *f* 1100 — 00.

De vier laatste Percelen, achter elkander gelegen bij de zoogenoemde Bonifacius Fontein, aldaar, op St. Petri 1839 vrij te aanvaarden, en de Huizing en Herberg op den 12 Mei daaraanvolgende.

Alles bij de Eigenaars EILDERT EINTES KLAVER en Vrouw in gebruik.

Op den 28 NOVEMBER 1838,

des voormiddags te 10 uren, zullen bij den Burg te *Middelstum* worden te Koop gepresenteerd:

Plus minus 160 ESSCHEN BOOMEN, waaronder zware STAMMEN, alsmede eenige zware IJPEN STAMMEN.

*** Mr. R. DE SITTER, Notaris, te *Winschoten* residerende, gedenkt, ten verzoeke van de Erven van wijlen GEERTJE G. RUIBING, laatst Echtgenoote van den Koopman F. K. NANTKES, publiek ter Verkoop te presenteren:

I. Eene kapitale, wel ter nering staande, KOOPMANS BEHUIZING en KAARSENFABRIJK, voorzien van onderscheidene Vertrekken, als: Behangen Vóór- en Opkamer, Kelder, Pakhuis, enz.; benevens een' daar achter gelegen' TUIN, strekkende aan het Trekdiep, en waarin sedert een aantal jaren, laatstelijk door F. K. NANTKES, de Negotie en Kaarsenmakerij met succes is gedreven; alles staande aan de Witte-Vrouwenstraat te *Winschoten*.

II. Eene BEHUIZING, naast no. 1, waarin twee WONINGEN, die iedere afzonderlijk met eenigen OPEN' GROND zullen worden Geveild.

Om te aanvaarden met den 1 Mei 1839 of vroeger.

Deze Verkoop zal plaats hebben op Woensdag, den 12 December 1838, des avonds te 5 uren, ten huize van den Logementhouder F. H. WISSEMANN; alwaar en ten Kantore van den Notaris de Verkoop-Voorwaarden in tijds ter lezing liggen.

UIT DE HAND TE KOOP,

om op den eersten Mei 1839 (of welligt vroeger) te aanvaarden:

Eene voor weinige jaren nieuws getimmerde HEEREN BEHUIZING, voorzien van drie Benedenkamers en een Bovenkamertje, alle Behangen, ruime Keuken, Kelder, en annexe SCHUUR; het geheel voorzien van alle vereischte Commoditeiten; met de BEKLEMMING van de *Heemstede* en eenen grooten welaangelegden TUIN (waarin een Tuinhuis), doende des jaars tot huur *f* 7 — 00, staande en gelegen te *Middelstum*; zijnde bijzonder geschikt voor een' Rentenier, of, wegens deszelfs stand, tot uitoefening van verschillende Affaires.

Te bevragen ten Kantore van den ondergeteekenden Notaris, te *Middelstum*.

Mr. H. VAN MARLE.

*** In het begin van de maand December aanstaande, tijd en plaats nader te bepalen, zal publiek, voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren, worden Verhuurd, om te aanvaarden, de Landerijen op Gregorie en de Behuizing op 1mo Mei 1839:

Eene BOEREN BEHUIZING en VRIESCHE SCHUUR, geteek. no. 155, met pl. min. 21 Bunders uitmuntend GROEN- en BOUWLAND, staande en gelegen bij *Zuidwolde*, onder *Bedum*; wordende thans in huur gebruikt bij KORNELIS ARIES BOS, Landbouwer aldaar.

Informatiën zijn inmiddels te bekomen ten Kantore van den ondergeteekenden Notaris, te *Middelstum*.

Mr. H. VAN MARLE.

UIT DE HAND *TE KOOP:*

14 stuks zware IJPEN BOOMEN, en ongeveer 1 Bunder ELZEN, ESCHDOORN- en BERKEN KAPHOUT. Te bevragen bij den TUINMAN op den Huize *Ekenstein*.

TE HUUR,

om op den 1 Mei 1839 te aanvaarden: eene KOOPMANS BEHUIZING met WINKEL, TOONBANK en verdere KOOPMANS GEREEDSCHAPPEN, staande de Oostzijde in de Oosterstraat. Te bevragen bij W. VAN KREGTEN, in de Oosterstraat.

Er wordt alhier *TE HUUR* gevraagd,

tegen Mei aanstaande een WINKELHUIS. Iemand hierop reflecterende, gelieve zich met beslotene Briefjes te vervoegen bij den DRUKKER dezer COURANT.

J. B. MEDDENS, aan de Vischmarkt,

heeft op nieuw ontvangen: echte GITZWARTE NATURELLE RING BOA'S en VELLEN tot KRAGEN en AEZETTING van JASSEN; rekommandeert zich vriendelijk aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten.

NB. PELLERINES kunnen in RUIL en ook in KOOP worden aangenomen.

MAGAZIJN

van *Mode Artikelen*, *Galanteriën*, *Parfumeriën*, *Dames Mantels*, *Heeren Cloaken*, ook van *GOM ELASTIEKE STOF* en *Pelterijen*, van

A. D. BRANDON,

in de Oude Boteringestraat, te *Groningen*.

Aan bovenstaande Magazijn zijn van *PARIJS* en *LONDEN* ontvangen: Een Assortement OOSTINDISCHE en ANDERE ZIJDEN en GEBROCHEERDE FOULARS voor HEEREN ZAKDOEKEN, DAMES TABLIERS en FICHUS, supra fijne ZIJDEN-, SATIJNEN-, CRENOLINEN-, (OUDINOT) en ANDERE COLS, BOORDEN, VOORHEMDJES, met en zonder CHABOTS, ZIJDEN, SATIJNEN en VELE ANDERE BALVESTEN, WITTE en ZWARTE OPENGEWERKTE ZIJDEN KOUSSEN en SOKKEN, ZIJDEN-, ELASTIEKE- en ANDERE SOORTEN van LANGE HANDSCHOENEN, SATIJNEN DANSSCHOENEN, ZIJDEN-, SATIJNEN- en GEBORDUURDE LANGE DAMES ECHARPS en COLLIERS, zeer rijk gemonteerd; alsook STOFFEN voor DAMES MANTELS en HEEREN CLOAKEN, en vele WINTERARTIKELEN meer; alles tot zeer civiele prijzen.

Eene BOVENWONING *TE HUUR*,

aan de Vischmarkt, boven den Apotheker S. VAN ROIJEN.

J. E. DATEMA, aan de Groote Markt,

heeft wederom ontvangen: Eene mooije partij GESPEENDE KOROESTERS, dito GESPEENDE ORDINAIRE, die heel mooi van stuk zijn; verzoekt eens ieders gunst.

*** W. E. J. TJEENK WILLINK, te *Zwolle*, zoekt voor zijne BOEKDRUKKERIJ eenen geschikten DRUKKER. Adres met franko Brieven aan bovengenoemden.

Men VRAAGT, om terstond in DIENST te kunnen treden:

eene bekwame WERKMEID, welke vooral goed met de WASCH om kan gaan. Adres aan het BUREAU dezer COURANT.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 16 tot en met den 22 November 1838 zijn te *Groningen* geboren 14 zoons en 9 dochters; gehuwd 9 paren; overleden 8 ouden en 6 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, *den 20 November.* TARWE met weinig handel als voren verkocht: 68, 70 ℔ n. Oml. *f* 8,75, *f* 9,25; 68, 70 ℔ dito Old. *f* 8,50, *f* 9. — ROGGE iets meer gevraagd: 64, 66, 68 ℔ *f* 5,65 a 70, *f* 6,05,45. — BOEKWEIT als voren: 60, 62, 64 ℔ Grijze Zand *f* 4,55,85, *f* 5,15; 62 ℔ Zwarte dito *f* 4,70; 64 ℔ Veen *f* 4,75. — GERST prijshoudende: 54, 56, 58 ℔ Winter *f* 4,25,60,95: 52, 54, 56, 58 ℔ Zomer *f* 3,30,60, *f* 4,05,40; 60 ℔ Knobbe *f* 4,65. — HAVER in één doen: 41, 44, 47, 50 ℔ dikke *f* 2,20,45,65,85; 35, 38, 41 ℔ Blanke Voer *f* 1,80, *f* 2 a *f* 2,05, *f* 2,25; 38, 40, 42 ℔ Zwarte Voer *f* 2,20,30,35 a 45. — PAARDENBOONEN *f* 4,25,50,75. — Grove GORT *f* 7,50, *f* 8; Parel dito de 100 Ned. ℔ *f* 10,50 a *f* 12. — ZADEN flaauw: Koolzaad *f* 9 a *f* 11; — Zomerzaad *f* 7 a *f* 9; — Boterzaad *f* 8 a *f* 9; — Dederzaad *f* 7 a *f* 9; — Lijnzaad *f* 7 a *f* 9; — Heel Mosterdzaad *f* 6 a *f* 8. — RAAPOLIE *f* 41 a *f* 42. — BOTER ¼ Ton *f* 23 a *f* 26.

ROTTERDAM, *den* 19 *November.* De binnenlandsche aanvoer van alle soorten van Granen thans eenigzins vermeerderende, worden koopers geretireerd, waardoor vele artikelen eenen kleinen teruggang ondervonden. TARWE: Zeeuws. *f* 6, *f* 9 lager, - extra p. tweej. *f* 375, *f* 382, - de 120, 122, 124, 126 ℔ gewone en goede jarige [illegible] *f* 337, *f* 345, *f* 352, *f* 360, - n. mooije en p. *f* 306, *f* 312, *f* 318, *f* 324, *f* 330, - de gewone *f* 285, *f* 290, *f* 295, *f* 300, - roode, waarvan de prijs weder *f* 5 verlaagd is, heeft in de vorige week in entr. koopers gevonden, 125, 128 ℔ n. hooge Rijn *f* 325, *f* 330, - 128 ℔ n. roode Nassau-Dietze, *f* 335. De kooplust ter consumtie is zeer klein: 130 ℔ o. Rijn *f* 370, - 130 ℔ o. Pommer *f* 370, - 131 ℔ o. roode Koningsb. *f* 370, - 130 ℔ o. Bovenl. *f* 338, - 128 ℔ witb. Poolsche *f* 380, alles bij uitslijting; 125, 126 ℔ n. Rijn *f* 325, *f* 328 en.r., bij partij. — ROGGE sedert vorige week weder *f* 3 lager, met tragen kooplust, - Zeeuws. en Vlaams. *f* 7.50, *f* 7.75, *f* 8, *f* 8.10, - geringe o. Noord-Brab. *f* 7.75, - dito n. *f* 7.40, *f* 7.60, - 116, 117 ℔ Riga *f* 220, *f* 221, ook 117 ℔ dito op 3/m. *f* 223, - 118 ℔ Riga en Poolsche *f* 224, - 116 ℔ Libau *f* 232 3/m. te Schiedam en Delfshaven. — GERST meer ter markt, en is *f* 3 lager, - winter *f* 156, *f* 162, *f* 168, - zomer *f* 135, *f* 140, *f* 145, *f* 150, - 100, 104 ℔ Old. zomer *f* 150, *f* 158, - 100 ℔ dito niet mooije *f* 147, - dito Vriess. *f* 146. — HAVER tot vorige prijzen te koopen. — BOEKWEIT zonder verandering: Noord-Brab. *f* 184, *f* 186, *f* 168. — ERWTEN vonden tot vorige prijzen trage koopers. — BOONEN: Witte Walchers. *f* 10, *f* 11, - Goess. *f* 5, *f* 9, - bruine 20 a 30 cents lager, - Walchers. *f* 13.50, *f* 14, *f* 14 50. Paardenboonen 20 a 30 cents lager, *f* 130, *f* 135, *f* 140, naar kwaliteit. — KOOLZAAD weinig gepresenteerd, en wel zoo hoog gehouden. — LIJNZAAD mede prijshoudende, doch weinig gevraagd. — HENNEPZAAD als voren, - n. Inl. *f* 190.

AMSTERDAM, *den* 19 *November.* TARWE prijshoudende; verkocht: 133 ℔ Rost. *f* 370 in entr., bij partij; voorts in cons., 126 ℔ n. Rijn *f* 333, - 118 ℔ Vriesche *f* 317, *f* 320, - 122, 123 ℔ dito *f* 326, *f* 330. — ROGGE met meer handel tot genoteerde prijzen: 119 ℔ Riga *f* 225, - 117 ℔ Petersb. *f* 218; 114 ℔ o. Ries *f* 210, - 120 ℔ Riga *f* 224 bij partij, - 121 ℔ Pommer *f* 232, - 114, 116 ℔ ger. Odessa *f* 200, *f* 206 — GERST iets flaauwer: 102 ℔ n. Old. Winter *f* 164, - 101 ℔ dito Zomer *f* 150 — HAVER tot iets lagere prijzen opgeruimd: 88 ℔ fijne *f* 105, - 85 ℔ dito *f* 100, - 90 ℔ dito *f* 106. — BOEKWEIT als voren met goede handel: 117 ℔ Amersf. en Nijkerk. *f* 193, - 114 ℔ Vries *f* 182.

KOOLZAAD dadelijk zonder handel: op 9 vat in November en in April 68 p. vl. — LIJNZAAD traag: 113 ℔ Odessa *f* 287,50. — RAAPOLIE werd in den begin iets hooger gehouden, doch bleef later weder flaauw: per 6/w. *f* 40 50, - vliegend *f* 39 50, *f* 39,25, - December *f* 39,25 - *f* 38,75, - Mei 1839 *f* 39 50, *f* 39,75. — LIJNOLIE per 6/w. *f* 30,75, - vliegend *f* 29,75, *f* 29,50. — HENNEPOLIE per 6/w. *f* 39, - vliegend *f* 38. — RAAPKOEKEN *f* 68 a *f* 74. — LIJNKOEKEN *f* 8 a *f* 10,50.

Van den 21sten. Bij gerijven werd alleen het onderstaande verkocht: 131 ℔ Wismer TARWE *f* 370. — ROGGE: 121 ℔ Overijsselsche *f* 232. — BOEKWEIT als voren: 117 ℔ Nijkerker *f* 193. — KOOLZAAD slap: oud Polder 52 p. vl., - dito Zomerzaad 42 p. vl. — LIJNZAAD: 112, 113 ℔ Odessa *f* 287,50, - 106, 107 ℔ Koningsb. *f* 255 — RAAPOLIE ordinair *f* 40,50, - vliegend *f* 39 a *f* 39,50, - den 1 Dec. *f* 38,50 a *f* 38.75, - den 1 Mei 1839 *f* 39,25 a *f* 39,50, - den 1 Sept. *f* 36,50 a 37. — LIJNOLIE ordinair *f* 30,50, - vliegend *f* 29,50 a *f* 29 75. — HENNEPOLIE ordinair *f* 38. — RAAPKOEKEN pr. 1,040 st. *f* 68 a *f* 72. — LIJNKOEKEN pr. 104 st. *f* 8 a *f* 10 50.

Tegen Vrijdag, den 23 dezer, in publieke veiling: circa 50 lasten Riga Hennepzaad en 60 lasten min of meer beschadigd Petersburger Lijnzaad.

LONDEN, *den* 16 *November.* De aanvoeren van Engelsche TARWE zijn redelijk goed, en heden was dezelve niet dan 1 a 2/. lager dan l.l. Maandag te verkoopen, - in vreemde is weinig, en wel tot iets lagere prijzen, gedaan. — GERST 1/. lager. — De aanvoer van HAVER is matig; de prijzen zijn onveranderd, doch de handel daarin is niet groot geweest.

De middelprijzen der GRANEN van de laatste zes weken zijn:

	TARWE	GERST	HAVER	ROGGE	BOONEN	ERWTEN
voor	67/6	31/9	22/8	35/5	39/8	41/2
de regten zijn:	18/8	15/4	13/9	16/9	11/.	8/.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN, *op de Beurs te AMSTERDAM*, *den* 21 *Nov.*

Fonds	l.h. h.l.	te 4½ u.	Fonds	l.h. h.l.	te 4½ u.
Ned., Werk.Sch. 2½ pc.	53 3/4 a 53 13/16		Aandeel. Tavoliere 3½ pc.	a	
dito dito . . . 5 —	101 1/4 - 101 3/8	101 3/8	Dito te Parijs . . . 3½ —	-	
Uitgestelde dito . . .	-		*R.*, Obl. *Hope* 1798, 1816, 5 —	105 3/4 - 105 13/16	
Kansbilj. van dito . . .	*f* 23 15/16 - 24	23 15/16	dito 1828 en 1829 . . . 5 —	105 7/8 105 15/16	
Amortis.-Syndic. 4½ pc.	95 3/8 - 95 1/2	95 3/8	Cert. bij dito 19 21/32 . 5 —	98 1/8 -	
dito dito 3½ —	79 3/8 -		Obl. te Londen . . . 5 —	-	
Handelmaatsch. 4½ —	175 1/4 - 176 1/4	175 3/4	Cert. te Hamburg . . 5 —	-	
Nieuwe dito . . 4½ —	-		Inschrijv. in Assign. . 6 —	69 3/16 -	
dito dito 1837 . 4½ —	-		Certific. van dito . . 6 —	-	
O. I. Leening . 5 —	99 1/2 - 99 5/8		*Polen*, Aand.m.Lot. fl. 300 *f*	-	
Aand.Kansb.b.West. —	-		Idem Idem 500 -	139 1/4 -	
Spoorweg Haarlem . . *f*	95 - 96 1/2	96 1/2	*Pruissen*, dito dito fl. 50 -	-	
Aand.RijnSpoorweg 4½ —	102 3/4 - 103 1/8	103	Neg. Londen 1830 . . 4 pc.	-	
Fr., Ins.op't Grtb. 3 —			*Oostenr.*, dito dito *f* 250	-	
Sp., L.b.Ard.v 85p.st. 5 —	16 9/16 - 16 5/8		Metalliek . . . . . 5 pc.	103 1/8 -	
Dito bij dito, onb. stukk.	15 7/16 -		Dito te Londen gen. 5 —	103 3/4 -	
Passive	-		Ween.Bank b. *Goll&C.* 5 —	102 1/4 - 102 3/8	
Deferred	-		Engelsche Metalliek . . 5 —	-	
Fransche Uitgestelde	5 3/16		N. Weener Aandeel fl. 500 *f*	-	
Port., Obl. te Lond. 3 pc.			*Den.*, L. te Londen 3 pc.	74 5/8 -	
Nap. Cert.b. *L & B*	-		*Brun.*, Dito bij Rotsch. 5 —	-	
Dito bij *Falconn.&C.* 5 —	94 7/8 -		Louisiana bij *Hope* . . 5 —	99 1/2 -	
Leening te L. bij Rôths.	102		*Darmst.* Aand. bij Loting	-	

Van binnenlandsche fondsen was ook heden de handel in Integralen vrij levendig; eenige verkoopen deden derzelver prijs tot 53¾ terug gaan, doch bleef ten slotte weder, even als die der Kansbiljetten, welke de beweging der Integralen volgden, als gisteren. In oude en nieuwe 5 pCt., alsmede in de beide Syndicaten, was de markt zeer vast, en bleven de koersen van eerstgenoemden eenigzins hooger.

De omzet in Aand. Handelm. was mede tamelijk uitgebreid; derzelver koers opende 176¼, ging, ten gevolge van eenige verkoopen, nagenoeg plotseling terug tot 175½, herstelde zich weder even spoedig tot 175¾, zoo als dezelve, na weder 175½ geweest te zijn, bleef. In Aand. Rijn-Spoorweg was vrij veel handel, en derzelver prijs, even als die der Haarlemmer, bij weinig handel, iets hooger, dan gisteren.

In vreemde fondsen geen bijzondere handel of variatie. Naar Obl. Don *Carlos* was eenige vraag.

Don *Carlos* 4, 4¼. Coupon *Ardoins* Nov. 1837, Mei en Nov. 1838 9¾.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prol. 3½; Wissel-Disc. 2½ pCt.

Laatste Prijzen te vijf uren: Integr. 53 13/16; Kansb. *f* 24; Handelm. 175¾; *Ardoins* à 85 p. st. 16 9/16 a 5/8.

Te *Groningen*, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringestraat. (Met *autorisatie*.)

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

WEENEN den 14 November.

In de nabijheid van Adelsberg, op den weg van Triest, hebben een twintig bandieten de diligence aangevallen, en den postiljon en conducteur deerlijk mishandeld; men vreest, dat laatstgenoemde daarvan niet zal opkomen. De roovers meenden eene diligence te overvallen, waarin zich belangrijke sommen gelds van de bank bevonden; intusschen is dit rijtuig eerst na dit voorval onder goed geleide vertrokken.

— De tijding van de ontruiming van Ancona is opgevolgd geworden door die der vermindering van het Keizerlijke leger in Opper-Italië, hetwelk op den voet van vrede zal worden gesteld.

De uitwisseling der ratificatiën, betrekkelijk de overeenkomst tusschen het Fransche hof en het onze, om Ancona te ontruimen, heeft den 6 dezer plaats gehad.

MUNCHEN den 12 November.

Eene molenaarsvrouw, *Langenmeijer* genoemd, alhier, is heden verlost van vijf levende zonen; kraamvrouw en kinderen bevinden zich allen wel.

FRANKFORT den 16 November.

Ten gevolge eener zamenzwering in het koningrijk Polen en in de westelijke gouvernementen van het Russisch Keizerrijk, wegens welke zich een der belhamels, *Simon Konarski*, met een aantal zijner medezamengezworenen, te Wilna in hechtenis bevindt, heeft Z. M. de Keizer van Rusland bevolen, op alle roerende en onroerende goederen der aangeklaagden onverwijld beslag te leggen, en die onder bijzonder toezigt der Kroon te stellen, tot uitvoering van welken maatregel de militaire gouverneur van Wilna bereids is overgegaan.

Het getal der aldaar gevangenen wegens genoemde zamenzwering beloopt zestien. De meesten daarvan zijn edellieden, er bevinden zich ook eenige advokaten en een geestelijke onder.

Ook te Petersburg zouden eenige lieden, op vermoeden van zamenzwering, in verzekerde bewaring gesteld wezen, en daarmede gewacht zijn tot dat de Keizer aldaar was terug gekomen, naardien men hunne bedoelingen reeds voor lang gekend had. De reis van den Monarch naar het zuiden des Rijks is, volgens deze berigten, tot het voorjaar uitgesteld.

Van den 17den. De Belgische openingsrede heeft geenen bijzonderen indruk gemaakt. Men beseft, dat vorst *Leopold* iets moest zeggen, om het vertrouwen des volks te behouden. Het zoude belagchelijk zijn, aan de woorden, » dat hij met volharding en moed de zaak van België zal verdedigen," eenen oorlogzuchtigen zin te willen hechten. In België weet men zeer goed, dat, wanneer de Hollandsch-Belgische geschillen door het zwaard moesten beslecht worden, België het onderspit zoude delven, daar het Belgische leger geenszins die physieke en morele kracht bezit, welke het Hollandsche kenmerkt. En welken beroemden naam kan België, tegen over dien van den aanvoerder der Nederlandsche krijgsmagt, stellen. Geenen enkelen, en wanneer België gedwongen werd oorlog te voeren, zoude het weder Fransche bevelhebbers en officieren te hulp moeten roepen.

Van den 18den. Uit Petersburg is de tijding ontvangen, dat de verloving der grootvorstin *Maria*, oudste dochter des Keizers en geboren den 18 Augustus 1819, met den hertog *Maximiliaan Eugenius Augustus* van Leuchtenberg, geboren den 2 October 1817, den 4 dezer op Zorskoje-Zelo heeft plaats gehad, terwijl het huwelijk denkelijk eerst in het volgend voorjaar gesloten zal worden. De Keizer heeft den jongen Vorst, wien hij sedert lang met groote onderscheiding behandelde, den titel van Keizerlijke Hoogheid verleend, en met de ridderorde van St. Andreas beschonken, terwijl hij hem aan het Hof met de woorden heeft voorgesteld, dat men hem van nu aan als zijnen vijfden zoon moest aanmerken en lief hebben.

Prins *Maximiliaan* van Leuchtenberg, de zoon van den voormaligen Onderkoning van Italië, en stiefzoon van Keizer *Napoleon*, *Eugenius Beauharnais*, en van Prinses *Augusta Amelia*, dochter van wijlen Koning *Maximiliaan Joseph* van Beijeren, is zijnen broeder *Augustus*, den 25 Maart 1835, onder moederlijke voogdij, in het bestuur van het Hertogdom opgevolgd, en bekleedt den rang van luitenant bij de kavallerie in Beijersche dienst.

— Keizer *Nikolaas* heeft, tot duurzame herinnering aan het verblijf zijner Gemalin in de badplaats Salzbrunn, aldaar een uitgebreid stuk grond doen aankoopen, tot oprigting van een hospitaal, in hetwelk bestendig zes arme badgasten en zes hulpbehoevende inwoners der omliggende dorpen verpleegd zullen worden.

— In brieven uit Berlijn wordt gezegd, dat men aldaar meer en meer begint in te zien, hoe de invloed van België nadeelig op den geest der inwoners van de Rijnprovinciën werkt, en dat men derhalve voornemens is krachtige middelen tot beteugeling van dit kwaad aan te wenden. Sedert de aankomst van de presidenten der vijf onderscheidene provinciën, kwamen de staatsministers menigvuldiger bijeen, en personen, welke doorgaans voor goed onderrigt gehouden worden, willen weten, dat binnen kort sterke maatregelen tegen alle soorten van oproermakers en onruststichters genomen zullen worden. Sommigen verzekeren bovendien, dat, ten gevolge der kerkelijke twisten, het burgerlijk huwelijk in de geheele uitgestrektheid der Pruissische Monarchij zal worden ingevoerd.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 17 November.

Onze *Morning-Post*, van de troonrede des Konings van België sprekende, zegt, dat in de paragraaf betrekkelijk de Nederlandsche kwestie niets minder verklaard is, dan dat de regten en belangen van België op het punt staan van aangevallen te worden; dat elk ander dan het eenparige besluit der Conferentie eene schending dezer regten en belangen zal zijn; dat zoodanig besluit door elk middel van tijdrekking zal worden ontweken; en dat, wanneer ook tijdrekking niets meer baten zal, de wapenen tot afwering van hetzelve zullen worden opgevat. Doch (laat de *Post* er op volgen) hoewel dit de stellige zin der aanspraak zij, moet daaruit nog niet worden opgemaakt, dat daaraan werkelijk gevolg zal worden gegeven, bijaldien de bemiddelende Mogendheden eens met kracht volharden in het besluit, hetwelk allen, op ééne na, als regtvaardig beschouwd hebben, en waarop zelfs deze ééne slechts weinige aanmerkingen te maken heeft. De geheele tirade van *Leopold* kan slechts als eene soort van grootspraak beschouwd worden; want hij vertrouwt op de pogingen van Frankrijk, om te beletten, dat immer eene gesteldheid van zaken geboren worde, waarin de aangekondigde moed op de proef zoude kunnen gesteld worden. Intusschen hoopt de *M. P.*, dat *Leopold* spoedig zich deerlijk te leur gesteld zal zien, voor zoo verre hij op de pogingen van Frankrijk gerekend heeft, om het besluit der Conferentie te vertragen of aanmerkelijk te wijzigen. Een zoo weifelend gedrag, ten behoeve van eene der partijen, ware den Koning der Franschen onwaardig, en niet te verwachten van eenen vorst als *Lodewijk Philips*, wiens schranderheid zeer zeker de nadeelige gevolgen van zoodanig gedrag zal hebben voorzien. Ten slotte maakt genoemd dagblad de opmerking, dat thans voor de eerstemaal Frankrijk en Engeland van verschillende gevoelens zijn; dat het Britsche gouvernement in volkomene overeenstemming met Oostenrijk, Rusland en Pruissen handelt; en dat het Fransche kabinet geheel afgezonderd en alleen staat. » Mogt evenwel deze houding, dus eindigt het artikel van den *Morn.-Post*, door Frankrijk aangenomen worden, dan is het natuurlijk, dat spoedig de gevaarlijke vraag zal ontstaan, of wel eene volstrekte eenstemmigheid onder de bemiddelende Mogendheden noodig is, om een geldend besluit betrekkelijk het Hollandsch-Belgische geschil te nemen."

— Op den 12den heeft op den ijzeren spoorweg van Manchester naar Liverpool het ongeluk plaats gehad, dat een der 4 remorqueurs, welke 43 wagens voorttrokken, is gesprongen. De remorqueur vloog van het konvooi af en werd 2 à 300 schreden vooruit geworpen. De passagiers hadden daarbij geen letsel. De ingenieur en de stoker waren doodgeslagen.

— Volgens hier ontvangene brieven uit Konstantinopel, van den 28 October, was de Russische invloed op de Porte toen in de laatste dagen aanmerkelijk toegenomen. Ten gevolge daarvan had de Porte de Turksche vloot, welke tot dus ver met de Engelsche vereenigd was, uit de wateren van Smirna naar Konstantinopel terug ontboden, en, ten blijke dat deze terugroeping niet geschiedde uit vrees voor eenen aanslag der Russen tegen de hoofdstad, tevens last gegeven, dat de oorlogsvaartuigen, die gedurende de laatste weken in den Bosphorus hadden gelegen, onttakeld zouden worden. De Russische gezant beijverde zich nu, volgens de Engelsche berigtgevers, om het door de Porte met Engeland geslotene handels-traktaat deszelfs volkomen beslag niet te doen verkrijgen, en dreigde, dat Rusland de ratificatie van dat traktaat zoude beschouwen als eene regtstreeksche oorlogsverklaring. De berigtgevers voegen er bij, dat tusschen de bevelhebbers van de Fransche en de Engelsche eskaders in de Levant eene merkelijke verkoeling scheen te bestaan.

FRANKRIJK.

PARIJS den 16 November.

Van gisteren avond 9 uren tot heden morgen heeft een dikke nevel Parijs bedekt. Vele ongelukken hebben daardoor plaats gehad. De roovers hebben er dadelijk partij van getrokken, en, bij het uitgaan van het Odeon en van de schouwburgen, horlogiën, tabaksdoozen, beurzen en mantels gestolen. Kapitein J... is door eenige personen, in blaauwe kielen gekleed en met messen gewapend, aangevallen; hij wist de aanvallers van zich te weren, die, bij de nadering van voorbijgangers, zich verwijderden. De heer J..., in de straat *St. Catharine* in zijn huis gekomen zijnde, bemerkte, dat zijne kleederen met bloed waren bedekt, en hij een' messteek in den linker arm had bekomen.

Van den 17den. Vrijdag avond omstreeks tien uren heeft een schildwacht, die aan de zijde van de straat de Rivoli binnen het hek van den tuin der Tuillerien op post stond, een' man doodgeschoten, die hem eerst grovelijk beleedigd had en daarna over het hek poogde te klimmen. Dit heeft eene buitengewone opschudding veroorzaakt, en hoe zeer de doodgeschotene inderdaad den schildwacht schijnt getart te hebben, is het niet gebleken, dat hij iets kwaads in den zin had, maar eerder, dat hij zich een' roes had gedronken. De schildwacht heet *Belabre* en dient in een regement, dat slechts sedert korten tijd te Parijs garnizoen houdt. Hij is dadelijk afgelost en naar de militaire gevangenis gebragt. Den doodgeschotene kent men niet, hij was een man van gemiddelde jaren, had een sterk voorkomen en was welgekleed.

Van den 18den. De berigten van de Spaansche grenzen worden, zoo het mogelijk is, met elken dag, erger voor de Christinos, en de dagbladen, die het warmst voor die partij plagten en ijveren, schijnen hare zaak thans als wanhopig te beschouwen. Zoo, onder anderen, roept de *Sentinelle de Pyrenées* uit, dat de volstrektste regeringloosheid in al de takken van bestuur gedrongen is, dat zelfs de gemagtigden de vaan der tweedragt onder de liberalen hebben opgeheven en eene toorts hebben ontstoken, die niet dan met bloed te blusschen zal zijn.

Te Madrid is men op het punt van handgemeen te worden, in de groote provincie-steden vloeit het bloed bij stroomen, en wordt het vergoten door de militaire autoriteiten, die zich in zoo vele beulen hebben hervormd; tot overmaat van rampen, in deze algemeene verwarring, bestaat er zelfs geen ministerie meer; want dat van den heer *Frias* is zulks enkel in naam. Hij zelf is zoo zeer in den volkshaat vervallen, dat hij zich niet durft vertoonen buiten zijn hôtel, waar een drom van vrienden post heeft gevat, om hem in geval van nood te verdedigen.

Men spreekt van den heer *Isturiz*, om hem te vervangen, maar deze, die thans tot voorzitter der kamer benoemd is, behoort almede tot het gemengde beginsel en kan evenmin voldoen aan de heethoofden, die thans in Madrid eene soort van schrikbewind voeren. Bewust van deze ontbinding van alle centraal gezag spelen de generaals in de provinciën, ieder voor zich, den meester en slaan zij, ieder ten behoeve van zijne legermagt, de geweldige hand aan 's Rijks inkomsten.

Het gouvernement heeft niets meer te zijner beschikking, dan de regten van invoer aan de poorten van de hoofdstad en die belastingen, die men hetzelve, hetzij te Madrid, hetzij elders, wel niet zal willen weigeren.

Don *Carlos* heeft voor het oogenblik niet anders te doen, dan het Christino's gouvernement van zelf te laten doodbloeden.

Van den 19den. Een der Fransche dagbladen vermeldt, dat het te Lyon in bezetting liggende regement artillerie den 15 November het bevel heeft ontvangen, om onmiddelijk naar de Belgische grenzen op te rukken. Sommigen houden dezen maatregel voor een gevolg van de oorlogzuchtige gezegden van Vorst *Leopold* bij de opening der Belgische kamers. Van den anderen kant beweert *La Sentinelle de l'armée*, dat de Fransche regering de gewone verloven aan de officieren der verschillende regementen bij voorraad niet zal toestaan, als ook, dat de manschappen der ligting van 1831 vooreerst niet huiswaarts zullen gezonden worden.

— De bekende hoogleeraar *Broussais*, die zich in de geneeskunde eenen grooten naam verworven heeft, is den 17 dezer op zijn landgoed *d'Ary*, niet ver van Parijs, overleden.

— Naar men verneemt, is de maarschalk *Gérard* naar België vertrokken.

— Het *Journal des Débats* behelst een artikel over de Spaansche aangelegenheden, waarin beweerd wordt, dat er op dit oogenblik geene kwestie is van eene Fransche tusschenkomst in Spanje. Bij deze gelegenheid herinnert het genoemde dagblad de woorden van den graaf *de Rayneval*, vroeger Fransch ambassadeur te Madrid, dat de tegenwoordige burgeroorlog nog wel acht honderd jaren zoude kunnen duren, zoo als vroeger het geval is geweest met den oorlog tegen de Mooren.

— Men leest in de *Sentinelle des Pyrenées* het volgende:

» De tijding, dat *Cabrera* onlangs 96 serjanten heeft doen fusilleren, wordt alsnu stellig bevestigd. *Van Halen* heeft dien ten gevolge het bevel uitgevaardigd, om 96 Carlistische krijgsgevangene serjanten te doen fusilleren, en morgen zal *San Miguel* zulks reeds aan 15, tot het gezegde getal behoorende, laten voltrekken; terwijl de pastoor *Lorenzo Berges*, beschuldigd van opruijing, en *Marcelin Casanova*, een deserteur van de kompagnie van Baroca, mede ter dood zijn veroordeeld."

— Valencia heeft het vreeselijk voorbeeld van slagting gegeven; 50 Carlistische krijgsgevangenen zijn reeds gefusilleerd, en men weet uit goede bron, dat men 200 Carlistische officieren uit Mayorca derwaarts laat komen, om hen, zoodra *Cabrera* of de zijnen weder krijgsgevangenen der Christino's doen fusilleren, hetzelfde lot te doen ondergaan.

— *Jerome Lodewijk Bonaparte*, zoon van den gewezen Koning van Westphalen en van mejufvrouw *Patterson*, is dezer dagen uit Amerika te Parijs aangekomen, waar hem een verlof verleend is, om korten tijd te verblijven, doch onder den naam van *Patterson*.

— Bij het Gouvernement zijn depêches ontvangen van den heer *de Latour-Maubourg*, ambassadeur van Frankrijk bij het Hof van Rome, welke, zoo als men weten wil, niet zoo zeer betrekking hebben op de ontruiming van Ancona, als wel op een plan, om een Italiaansch bondgenootschap, onder bescherming van Oostenrijk, op te rigten. Dit was vroeger reeds ontworpen, maar steeds tegengehouden door den Koning der beide Siciliën, welke daarin eene te groote vermeerdering van Oostenrijks invloed in Italië zag. Nu zoude het eindelijk den prins *von Metternich* gelukt wezen, om Zijne Siciliaansche Majesteit te bewegen zijne toestemming in deze zaak te geven, en zou de Fransche ambassadeur zich gehaast hebben, dit ter kennis van zijn Hof te brengen.

BELGIE.

BRUSSEL den 20 November.

Sedert eenige dagen wordt wederom veel gesproken van de vestingwerken, welke het Belgische bewind voornemens is aan te leggen. Naar men verneemt, zal men den 21 December, te Diest, het derde vak der vestingwerken aanbesteden, hetwelk binnen den tijd van drie maanden moet voltooid zijn. Eene som van 1,600,000 francs is voor dit onderwerp op de begrooting van 1839 uitgetrokken, en honderd vijftig vuurmonden zullen tot wapening van Diest dienen.

Uit onderscheidene vestingen heeft men 143,800 kilogrammes buskruid doen komen, om daarmede den tot verdediging van Venlo noodigen voorraad volledig te maken.

Ook uit Antwerpen meldt men, dat men aldaar in de citadel bezig is, om het geblindeerde hospitaal, dat tijdens de belegering bestond, af te breken, en het door een ander en beter gebouw van gelijke bestemming te doen vervangen. Bij de opgravingen, die men laatstelijk binnen deze citadel gedaan heeft, schijnt men steenen kogels en andere krijgsbehoeften gevonden te hebben, welke, naar men wil, nog van den tijd van *Alva* zouden afkomstig zijn.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE den 18 November.

Gisteren morgen kondigden het klokkenspel, en het uitsteken van vlaggen uit alle publieke gebouwen en onderscheidene bijzondere woningen den *vijfentwintigsten verjaardag* aan van Nederlands verlossing van het Fransche juk.

Heden had alhier, gedurende de godsdienstoefeningen, de hoogstbelangrijke herdenking van Nederlands verlossing uit de magt der Fransche overheersching plaats, in het bijzijn eener groote schare van toehoorders, waaronder de aanzienlijksten des lands geteld werden, en in de tegenwoordigheid van Z. M. den Koning, H. K. H. de Prinsen van *Oranje* en der *Nederlanden*, zoowel als in die van H. K. H. de Prinses der *Nederlanden*, de beide Prinsen *Alexander* en *Frederik Hendrik* en de Prinses *Sophia*.

Naar aanleiding van Daniel 3 vs. 29*b*. *Daar is geen ander God, die alzoo verlossen kan*, hield de wel-eerw. hofprediker *J. J. Dermout* eene leerrede, waarmede hij, onzes inziens, zijnen Europeschen roem van welsprekend redenaar ten volle gehandhaafd heeft.

— Z. K. H. de Prins *van Oranje* is, van hoogstdeszelfs kortstondige reize naar Tilburg, bereids in deze residentie terug gekeerd.

Z. D. H. de hertog *B. van Saxen-Weimar* en deszelfs oudste zoon zijn thans, van hunne langdurige buitenlandsche reize, in deze hoofdstad terug gekomen. In Julij 1837 verliet Z. D. H. deze residentie en heeft achtervolgens Rusland, Turkije, den Kerkelijken Staat, enz. bezocht.

— Bij Koninklijk besluit, is Z. Exc. de minister van Staat, belast met de generale directie voor de zaken der Hervormde kerk, enz., gemagtigd, om daar, waar hij zulks zal noodig achten, de Israelietische godsdienstige schoolkommissie te doen vervangen door een' of twee personen, met den titel van godsdienstige Israelietische schoolopzieners, waaraan, indien zulks nuttig geacht wordt, rabbijnen-inspecteurs kunnen worden toegevoegd.

Tevens is bepaald, dat voortaan diegenen, welke verlangen eenig examen als godsdienstig Israelietisch onderwijzer af te leggen, en niet verlangen tot leeraar te worden verklaard, zich vooraf met de vereischte schriftelijke bewijzen en getuigschriften aan gecommitteerden der hoofdkommissie tot de zaken der Israelieten zullen moeten vervoegen, ten einde, die in orde bevindende, met hun visum te voorzien en hen tot het examen toe te laten; en dat dit examen zal worden afgelegd voor eene algemeene kommissie van examinatoren, door Z. Exc. den minister van Staat te benoemen, welke jaarlijks ten zelfden tijd als het rabbinale kollegie van examinatoren te Amsterdam zal bijeenkomen, en bestaan uit acht leden, namelijk vier uit het rabbinaal kollegie, waaronder twee rabbinale leden, en vier andere notabele en kundige personen; zullende Z. Exc. de minister van Staat voornoemd al de vereischte bepalingen maken, bijzonder zoo ten aanzien der over te leggen getuigschriften, als van het examen zelf, terwijl het nogtans aan Z. Exc. den minister van Staat blijft vrijgelaten, om personen, die als onderwijzers van den eersten of minsten rang tusschentijds wenschen te worden geadmitteerd, op voordragt der hoofdkommissie, naar eene der bestaande schoolkommissiën te verwijzen, ten einde voor dezelve het examen af te leggen.

— Naar men verneemt, zijn thans de korpsen mobiele schutterij bepaald, waarbij, alsmede het tijdstip waarop, ingevolge de door het Algemeen Bestuur gegevene voorschriften, de schutterpligtigen, behoorende tot den eersten ban der ligting van 1838, moeten worden ingelijfd. Tevens verneemt men, dat de wijze van indeeling, en het zenden met onbepaald verlof, op dezelfde wijze zal geschieden, als zulks in het verleden jaar heeft plaats gehad, daar ook in dit jaar de in te lijven landelijke schutters vooreerst niet zullen worden gekleed.

— Uit het laatste verslag der handelingen van het Nederlandsche Bijbelgenootschap ontleenen wij het volgende, daarin aangemerkte, nopens den staat der afdeeling Groningen. Dezelve heeft in het verloopen jaar weinige verandering ondergaan. In het algemeen echter is zij niet zoo voordeelig als heeren bestuurders wel wenschten. De belangstelling en medewerking tot onze zaak is althans niet toenemende. Van tijd tot tijd zijn onderscheidene afdeelingen in de provincie, die tot deze afdeeling plagten te behooren, verminderd, of zelfs te niet gegaan. Ook in de stad zijn door versterf en vertrek meer leden verloren, dan er in evenredigheid nieuwen zijn aangewonnen. Een en ander heeft de directie doen besluiten tot het beproeven van middelen, om de belangstelling op te wekken. Tot dat einde heeft zij een uittreksel van het rapport, door den secretaris der afdeeling in de laatste vergadering ingeleverd, doen drukken, en vergezeld van eenen ernstig opwekkenden brief, op de doelmatigste wijze door het geheele gewest doen verspreiden. Met goede hoop wacht zij den uitslag af van dezen maatregel, die, om onderscheidene redenen, eerst in de maand Junij j.l. konde worden ten uitvoer gelegd. Ook hoopte zij eene plegtige viering van het vijfentwintigjarig bestaan des Genootschaps, voor welke zij de middelen beraamt, om dienstbaar te maken tot hetzelfde oogmerk. Intusschen is zij bezig te beproeven, om binnen de stad Groningen bijbelvereenigingen tot stand te brengen, gelijk die in andere steden bestaan en met kracht werkzaam zijn, ten einde dezelve mede bij de feestviering te kunnen installeren. Het ijverig bestuur dezer afdeeling houdt alzoo niet op, de zaak des genootschaps naar vermogen te behartigen. Ook de nog bestaande bijbelringen blijven onvermoeid, zoowel in het verzamelen van penningen, als het letten op het vervullen van de behoefte aan bijbels. Bij enkelen zelfs is een buitengewone ijver te prijzen. Daarvan getuigen ook de zondagsscholen, reeds in 1834 door het Bijbel- en Zendelinggenootschap gezamenlijk opgerigt, waarin aan 200 menschen onderwijs wordt gegeven, met het doel, om den Bijbel met vrucht te leeren lezen, en welke niet geringe kosten uit bijzondere bijdragen, zonder bezwaar van het Bijbelgenootschap, worden gevonden, terwijl die inrigting ten volle aan het doel beantwoordt.

» Als voorbeeld van bijzonderen ijver vermeldt het rapport des bestuurs, dat een katechizeermeester daar ter stede van zijne leerlingen, bij zeer kleine wekelijksche of maandelijksche bijdragen, jaarlijks voor onderscheidene nuttige inrigtingen gelden verzamelt, waarvan ook het bijbelgenootschap zijn deel ontvangt, hetwelk in het laatst verloopen jaar *f* 50 heeft bedragen.

» Voor sommige van de uitgereikte Bijbels en Nieuwe Testamenten is, waar dit mogelijk was, eenige geldelijke vergoeding gevraagd en verkregen."

— Sedert de laatst gedane bekendmaking zijn door de belanghebbenden geligt de navolgende door Zijne Majesteit verleende octrooijen:

Een octrooi in dato 6 Maart 1838, voor den tijd van tien jaren, van den 28 December 1836 af, verleend aan *F. A. Dietz*, te *Brussel*, domicilium verkozen hebbende in het logement *het Keizershof*, te *'s Gravenhage*, op de invoering van een' nieuwen stoomsleper en van nieuwe rijtuigen, geschikt ten gebruike op gewone wegen.

Een octrooi in dato 17 Julij 1838, voor den tijd van vijftien jaren verleend aan *A. Buchanan*, woonachtig te *Caterine*, in *Schotland*, domicilium verkozen hebbende bij mr. *A. M. C. van Hall*, advokaat te *'s Gravenhage*, op de uitvinding van zekere verbeteringen in de werktuigen, welke gebezigd worden tot het spinnen van katoen, vlas, enz.

Een octrooi in dato 25 Julij 1838, voor den tijd van tien jaren verleend aan *R. W. Urling*, te *Londen*, domicilium verkozen hebbende als voren, op de invoering van eene nieuwe en verbeterde zamenstelling van stoomketels en werktuigen, waardoor eene beweegkracht wordt voortgebragt, die geschikt is tot het ploegen en eggen en andere tot den landbouw behoorende verrigtingen.

Een octrooi in dato 26 Julij 1838, voor den tijd van vijftien jaren verleend aan *W. F. Camp*, 2den kapitein ingenieur, in garnizoen te *Vlissingen*, op de uituitvinding van eene verbeterde brandingswijze en van eenen verbeterden oven tot bereiding van kunst-pouzzolane.

Een octrooi in dato 29 Augustus 1838, voor den tijd van tien jaren verleend aan *P. A. G. M. F. Gillet*, woonachtig te *Marseille*, domicilium verkozen hebbende bij *C. C. Uhlenbeck*, te *Amsterdam*, op de invoering van eene nieuwe handelwijze, om suiker te zuiveren en te clarifieren.

Een octrooi in dato 6September 1838, voor den tijd van tien jaren verleend aan *J. J. L. Margary*, woonachtig te *Londen*, domicilium gekozen hebbende bij mr. *L. Keijzer*, advokaat te *Amsterdam*, op de invoering van een middel, om plantaardige stoffen in het algemeen, en hout, linnen, touw en papier in het bijzonder, voor bederf en verrotting te behoeden.

Een octrooi in dato 11 September 1838, voor den tijd van vijftien jaren verleend aan *S. Stratingh Ez.*, te *Groningen*, op de uitvinding van eene electro-chemische vervaardiging van zuiver loodwit.

Een octrooi in dato 25 September 1838, voor den tijd van vijf jaren verleend aan *J. P. Trousselot*, te *Rotterdam*, op de uitvinding van een verbeterd keuken-fornuis of zoogenaamde cuisinière.

Een octrooi in dato 25 September 1838, voor den tijd van vijf jaren verleend aan *F. Dobbeleer*, te *Rotterdam*, op de uitvinding van eene nieuwe kolom-kagchel met een' vuuroven, cilinder en vier separatiebladen tot bezuiniging van brandstof, vermeerdering van warmte en beveiliging tegen brand.

— Wij vernemen, dat de heeren *Soetens et Fils*, éditeurs-lithog., voornemens zijn, met vergunning, in steendruk uit te geven: de negen prachtige beelden, die het *frontispice* van het nieuwe akademiegebouw hier ter stede zullen versieren, en dat de twee eerste dezer kunstgewrochten bereids ter nateekening aan eene zeer bekwame hand zijn toevertrouwd.

Van den 20sten. Aan de aanwezige leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn thans rondgedeeld de antwoorden der Regering op de bedenkingen, in de afdeelingen der Kamer gemaakt op het ontwerp van wet, betreffende de ligting der nationale militie van 1839. Door de Regering wordt hoofdzakelijk aangevoerd, dat de Grondwet het regelmatig ontslag van de ligtingen, welker manschappen vijf jaren hebben gediend, slechts in vredestijd heeft bevolen; dat, door, zoo lang de tegenwoordige onzekere gesteldheid van zaken blijft voortduren, jaarlijks slechts aan ééne ligting het paspoort te verleenen, en ééne met onbepaald verlof te zenden, alles gedaan is, wat de voorzigtigheid toelaat, zonder 's Rijks belangen al te zeer in de waagchaal te stellen; dat door het contingent terug te brengen binnen de perken, daaraan primitief, bij de wet van den 8 Januarij 1817, gesteld, afgeweken zoude worden van het beginsel, welks vestiging reeds in het daaropvolgende jaar, te weten bij de wet van den 28 November 1818, noodzakelijk is geoordeeld, en ten gevolge waarvan, zelfs in volkomen vrede, de jaarlijksche contingenten, des vereischt, tot één man van de 300 zielen van 's Rijks bevolking opgevoerd hebben mogen worden; dat er thans, wel is waar, nog tien ligtingen voor 's Rijks verdediging in tijd van nood beschikbaar zijn, doch dat het er verre af is, dat deze tien ligtingen alle in werkelijke dienst of tot 's Rijks last zouden zijn. Alle ligtingen der nationale militie, welker manschappen de gewone vijf dienstjaren hebben volbragt, zijn met onbepaald verlof in hunne gemeenten terug gekeerd; bovendien zijn vele miliciëns van die ligtingen, welke nog onder de wapenen gebleven en met mogelijkheid bij de korpsen gemist konden worden, aan hunne familiën terug gegeven, zoo dat door dezen verderen maatregel, immers zoo veel zulks eenigermate doenlijk en met 's Rijks belang overeen te brengen is, in de meest dringende behoeften van vele familiën is tegemoet gekomen.

Wat aangaat het uitgedrukte verlangen, om bepaaldelijk de studenten-korpsen te ontbinden, wordt door de Regering aangemerkt, dat het niet zeer billijk zoude zijn, de studenten, bij uitsluiting van alle anderen, van een voorregt te berooven, dat ook aan hen, reeds bij de wetten van 1835 tot 1838 toegekend is geweest. Door opvolging van de hier bedoelde bepalingen, wordt overigens geen nadeel aan eenige der lotelingen van de nationale militie toegebragt, daar personen bij deze vrijwillige korpsen nu nog geplaatst, even als de manschappen die tot de mobiele schutterij behoorden, in mindering van het contingent hunner gemeente zijn aangerekend; terwijl wijders, door de reeds in 1833 uitgevaardigde bevelen, om geene nieuwe studenten bij de bewuste korpsen toe te laten, alle reden van bezwaar is weg genomen, dat daarin anders door de ingezetenen, welke aan de ligtingen, na dien tijd uitgeschreven, hebben moeten deel nemen, gevonden kon worden.

Ten slotte is nog, ten aanzien van het ontslag van meerdere ligtingen, aangemerkt, dat de Regering het voor het oogenblik niet raadzaam acht de strijdkrachten tegenover België te verminderen; doch dat, wanneer de omstandigheden het toelaten, de vereischte maatregelen genomen zullen worden, om de manschappen, welke het niet volstrekt noodig is in dienst te houden, te ontslaan of met onbepaald verlof huiswaarts te zenden.

— Bij Koninklijk besluit is Z. Exc. de minister van financiën gemagtigd, om, ten behoeve der kommissie tot het werk der hermunting bij 's Rijks munt te Utrecht, op nieuw een krediet te openen, ten bedrage van *f* 1000, ter bestrijding der uitgaven en kosten, in gevolge Zr. Ms. besluit van den 23 Julij 1828, no. 147, op het beheer der werkzaamheden, aan de gezegde kommissie opgedragen, vallende. Hieruit blijkt, dat men zich met deze hermunting ijverig bezig houdt, terwijl sommigen dit besluit ook in verband willen brengen met de aanstaande herziening van het muntstelsel in ons Rijk.

— Allengskens nadert het tijdstip, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal derzelver werkzaamheden zal hervatten. Aanstaanden Woensdag, den 28 dezer, des middags te 12 uren, zal dezelve weder hare eerste vergadering houden en dien dag beraadslagen over het ontwerp van wet, houdende eene suppletoire begrooting voor het loopende jaar.

Vóór dat de Kamer was uiteengegaan, had zij de onderscheidene, aan haar ingediende ontwerpen van wet in hare afdeelingen onderzocht. Thans houdt men zich bezig met de bedenkingen, waartoe de begrootingswetten, het ontwerp nopens de buitengewone uitgaven, die als het gevolg van onzen tegenwoordigen staatkundigen toestand kunnen aangemerkt worden, enz., aanleiding gegeven hebben, te doen drukken. De antwoorden der Regering op die bedenkingen, zullen waarschijnlijk, tegen de hervatting der werkzaamheden, almede ingekomen en afgedrukt zijn, zoodat alsdan de werkzaamheden der Kamer achtervolgens zullen kunnen plaats hebben.

AMSTERDAM den 19 November.

In een' partikulieren brief uit Parijs, d.d. 17 dezer, leest men het volgende:

» Met dezen zult gij de beschouwingen der Parijssche bladen over de aanspraak van vorst *Leopold*, tot opening der Belgische kamers, ontvangen. Al onze oppositie-bladen achten het uitgemaakt, dat Limburg en Luxemburg, met toestemming van Frankrijk, aan Holland zullen overgaan, en dat de weidsche verklaring, door vorst *Leopold* in zijne aanspraak gedaan, als niets anders, dan eene betuiging moet worden aangemerkt, dat hij zich tegen dien overgang wil verzetten en de ondersteuning van het Belgische volk in zijne pogingen daartoe inroept.

» Genoegzaam zeker is het, dat de Belgen eene poging tot wederstand zullen bieden; doch zonder Fransche hulp zullen zij spoedig overmeesterd zijn. Het Fransche bewind zal die hulp echter niet verleenen. Al hetgene zij, naar waarschijnlijkheid, van Frankrijk zullen erlangen, zal bestaan in de armen van eenige geestdrijvers, van welke het Fransche bewind verheugd zoude zijn bevrijd te geraken."

Van den 21sten. Men treft in de laatste *Javasche Couranten* een kort verhaal aan wegens de redding van het te Batavia te huis behoorende Nederlandsche barkschip *Sumatra*. Dit vaartuig was van Amboina naar Menado bestemd, doch had ter eerstgemelde plaats den gezagvoerder, en later op Zee ook den stuurman, door ziekte verloren, toen hetzelve, zonder navigateur zijnde en mitsdien op Gods genade drijvende, den 22 April jongstl. op 13° 44' Zuider Breedte, en 112° 40' Ooster Lengte, door het Engelsche schip *Pacific*, gevoerd door *George Coffin*, werd ontdekt. Hoe zeer dit vaartuig een walvischvaarder was, en er eene menigte walvisschen in den omtrek gezien werd, meende de genoemde kapitein, aan de inspraak van zijn' pligt en hart gehoor gevende, de redding van een dertigtal menschen, die zich op de *Sumatra* bevonden, boven zijne winst te moeten stellen. Hij liet die ongelukkigen dadelijk van het noodige voorzien, hetwelk te meer welkom moet zijn geweest, daar zij nog maar één vat water aan boord hadden. Daarop vertrouwde hij de *Sumatra* aan zijnen eersten stuurman toe, en liet dien bodem, onder geleide van zijn eigen schip, naar Banjoewangie, zijnde de naastbij gelegen haven, brengen. Het is met genoegen, dat wij bij de mededeeling van het vorenstaande vernomen hebben, dat het in overweging is, om den wakkeren zeeman, ter belooning van zijne edele daad, een kostbaar geschenk, voorzien van een gepast, tot de zaak betrekkelijk opschrift, aan te bieden.

ROTTERDAM den 20 November.

Gisteren avond, bij gelegenheid eener benefit-representatie, op het Hollandsch tooneel, waar de *Nederlaag van Karel de Stoute* vertoond werd, is in het laatste tooneel (waar eene bestorming van een kasteel wordt voorgesteld en, zoo het schijnt, duchtig bij geschoten wordt) een jongeling van 15 a 16 jaren, tusschen de coulissen staande, door een schot vrij zwaar aan het hoofd gewond, zoodat men voor zijn behoud schijnt te vreezen. Dat deze zoo noodlottige gebeurtenis door louter toeval heeft plaats gehad, is niet te betwijfelen.

FRANEKER den 18 November.

Den 15 dezer was voor 's Rijks Athenaeum alhier met volle regt een vreugdedag. Het was juist eene *halve eeuw* geleden, dat de Oud-Hoogleeraar en Ridder Mr. *J. W. de Crane*, na reeds gedurende bijna tien jaren openbare letterkundige betrekkingen vervuld te hebben, benoemd werd tot Hoogleeraar in de Welsprekendheid en de Geschiedenis aan de Friesche Hoogeschool; — bij welke, en vervolgens bij het haar vervangend Athenaeum, Z. H. G. tot aan zijn emeritaat is werkzaam geweest. Ofschoon het minder gunstig jaargetijde den, hoewel tachtigjarigen, echter nog steeds gezelligen en voor de letteren en de maatschappij levenden, grijsaard niet veroorloofde, eene even merkwaardige als zeldzame en aandoenlijke gebeurtenis in het openbaar en met dien uitwendigen luister te gedenken, met welken allen dit feest zoo gaarne hadden willen vieren, beijverde zich echter een ieder, om aan den Nestor van Frieslands geleerden op dien dag de hartelijkste deelneming te betuigen.

Des ochtends ontving Z. H. G., behalve van zijne hier wonende aanverwanten en vrienden, de gelukwenschingen van zijne ambtgenooten, die zich in statigen optogt naar Z. H. G. hadden begeven, en, ten blijke hunner belangstelling, Z. H. G. eene Zilveren Vaas met een toepasselijk Latijnsch opschrift aanboden; van den Edel Achtbaren Heer Burgemeester, vergezeld van den Secretaris der Stad, en van eene Kommissie uit het Studentenkorps, die namens hetzelve Z. H. G. het aanbod eener Senerade deed. Deze had des avonds plaats. Uitmuntende door keurige muzijk en eene voortreffelijke orde, werd zij mede door het weder begunstigd, en vooral verhoogd door de geestdrift van H. H. Studenten, die niets gespaard hadden, om aan deze plegtigheid den meest mogelijken luister bij te zetten, en door eene hartelijke en levendige deelneming hunne belangstelling in dit feest betuigden: zoodat alles zich vereenigde, om, zoowel op den achtingwaardigen man als op de talrijke toeschouwers, eenen diepen indruk te maken. De feestdag werd besloten door eenen vriendschappelijken disch, door den feestvierenden Hoogleeraar ten zijnen huize aangerigt. H. H. Studenten, die zich na de Serenade aan eenen onderlingen maaltijd vereenigden, bragten den avond van den volgenden dag door in gepaste vrolijkheid aan een Collation, hetwelk hun allen door den, voor de hem aangedane eer diep gevoeligen, grijsaard gegeven werd.

NIJMEGEN den 20 November.

Voor eenige dagen werd alhier den 2den kapitein der artillerie *J. F. Klercq* het linker been afgezet, aan hetwelk hij, bij het beleg der citadel van Antwerpen, eene kneuzing had bekomen en waaraan hij sedert al dien tijd de hevigste pijnen had doorgestaan.

De wenschen van allen, die hem kennen, vereenigen zich voor eene gelukkige en spoedige herstelling van dezen zoo verdienstelijken en achtingwaardigen, in de dienst voor het vaderland zoo deerlijk verminkten officier. Tot nu toe is de toestand van den lijder geruststellend.

FRANEKER *den* 16 *November.* Uit het vroeger vermelde twaalftal is heden, door den Kerkeraad der Hervormde Gemeente alhier, beroepen de weleerw. zeer gel. heer *J. H. Reddingius*, *Gz.*, theol. doct. en predikant te Hoogeveen.

ARNHEM, den 19 November. Tot predikant bij de Nederduitsche Hervormde gemeente alhier is heden beroepen: de wel eerwaarde zeer geleerde heer *Fredrik Hendrik Gijsbertus van Iterson*, predikant te Weesp.

Te *Groningen*, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.